

C286 – BUI19

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2007-2008

17 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het inschakelen van de Belgische diplomatie in het buitenlandse netwerk internationaal ondernemen	1
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de vertegenwoordiging van Flanders Investment and Trade (FIT) in Congo	4
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de export van Vlaamse kmo's	5
Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het aantal overnachtingen aan de kust	8
Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Vlaamse ontwikkelings-samenwerking in 2007	15
Met redenen omklede motie	21

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het inschakelen van de Belgische diplomatie in het buitenlandse netwerk internationaal ondernemen

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, we hebben hier in het verleden al herhaaldelijk verklaard bezorgd te zijn dat er een sluipende herfederatisering van onze bevoegdheden inzake het internationaal ondernemen aan de gang is. Dat de minister onze vragen steeds heeft afgewimpeld en dat de minister-president ons vorige maand tijdens een plenaire vergadering heeft verzekerd dat we ons niet te veel zorgen hoeven te maken, heeft ons niet overtuigd.

In zijn antwoord op een actuele vraag van de heer Roegiers heeft de minister-president zich ten aanzien van de uitspraken van de minister van Buitenlandse Zaken een stuk afwijzender dan de minister getoond. De minister moet allicht iets voorzichtiger zijn omdat minister De Gucht een partijgenoot is. Ik vermoed dat dit er iets mee te maken heeft.

Ik heb echter ook de indruk dat minister De Gucht en de minister op dezelfde golflengte zitten en hetzelfde uitgangspunt delen. Ze zijn van mening dat de regionalisering van de bevoegdheden inzake de buitenlandse handel te ver is gegaan. De minister zegt dat niet met zoveel woorden. Ze ontkent dit zelfs. Ze blijft echter de voorstellen van minister De Gucht herhalen en bijtreden. Mijns inziens wijst dit in die richting.

Begin juni 2008, tijdens de opening van de diplomatieke dagen, heeft minister De Gucht bevestigd dat hij de Belgische diplomatie in de economische diplomatie wil inschakelen. Dit betekent dat de Belgische diplomaten minder aan politieke en meer aan economische diplomatie moeten doen. Hij heeft hieraan toegevoegd dat de Belgische diplomaten uitstekend geplaatst zijn om in het buitenland deuren te openen. Het gaat hier niet enkel om de toegang tot de politieke wereld, maar ook om de toegang tot privébedrijven. De diplomaten kunnen “ten voordele van de gewesten en de ondernemingen, met als doel het bevorderen van de buitenlandse handel, de buitenlandse investeringen in België en de Belgische investeringen in het buitenland” een netwerk van publieke en private actoren uitbouwen.

Voor buitenstaanders klinkt dit op het eerste gezicht allicht aannemelijk. We kunnen er moeilijk iets op tegen hebben dat het legertje diplomaten wordt ingeschakeld in de inspanningen om ons internationaal ondernemen te bevorderen. Bij nader inzien blijkt die taak echter sterk met de Vlaamse bevoegdheden en met de opdracht van het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen overeen te komen. De Belgische diplomaten dreigen in het vaarwater van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en van de Vlaamse economische vertegenwoordigers te komen. Indien 400 Belgische diplomaten, al dan niet gedeeltelijk, dezelfde taken als de Vlaamse economische vertegenwoordigers krijgen, is er in mijn ogen meer sprake van een overname dan van een samenwerking. Ik wil er trouwens op wijzen dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers al jaren geen volwaardig diplomatiek statuut genieten.

Ik vraag me af waar onze eigenheid, onze profilering en onze eigen aanpak blijven. Die aanpak en die profilering hebben ons in het verleden trouwens nog geen windeieren opgeleverd. De minister heeft vorige maand zelf verklaard dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het diplomatiek korps moeten worden ingeschakeld. Indien dit inhoudt dat ze uiteindelijk een volwaardig diplomatiek statuut kunnen krijgen, kan ik de minister natuurlijk volgen. Hier is al meer dan vijftien jaar vraag naar.

De voorwaarde is echter dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers hun instructies uitsluitend van de Vlaamse overheid mogen krijgen. Ik herinner me de tijd dat de aan de ambassades verbonden handelsattachés al te vaak als hulpjes van de diplomaten of zelfs van de vrouwen van de ambassadeurs werden ingeschakeld. Ze waren hulpjes die instructies van het ministerie van Buitenlandse Zaken kregen.

De vraag is welke garanties de minister wil afdwingen om een terugkeer naar die tijd te vermijden. In feite zou zelfs het omgekeerde moeten gebeuren. De Belgische diplomaten zouden met betrekking tot hun economische diplomatieke opdracht instructies van de Vlaamse overheid, in het bijzonder van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, moeten krijgen. Dit lijkt me nu niet mogelijk. In mijn ogen is dat geen reële mogelijkheid.

Heel het discours over de bevordering van de buitenlandse handel en de aantrekking van investeringen ten voordele van de gewesten en de ondernemingen lijkt me veeleer ideologisch geïnspireerd. Het heeft geen praktisch nut voor de Vlaamse bedrijven of voor de

Vlaamse economie. Minister-president Peeters heeft vorige maand het volgende verklaard: “Facts and figures pleiten in het voordeel van de regionalisering.” Wat mij betreft, heeft hij gelijk.

Minister De Gucht heeft tijdens de opening van de diplomatieke dagen nogmaals zijn voornemen herhaald om een centrale investeringsdesk uit te bouwen. Die desk moet onder meer ons imago in het buitenland verbeteren. Dit is een terugkeer naar de situatie van voor de regionalisering. Het enige verschil is dat de Vlaamse overheid dit initiatief ook mee mag bekostigen. Dit lijkt me althans de bedoeling.

Naar aanleiding van de actuele vraag van de heer Roegiers heeft de minister vorige maand laten blijken achter dit voornemen te staan. Volgens haar is het veel moeilijker buitenlandse investeringen naar elk afzonderlijk gewest aan te trekken. Ze heeft hier het volgende aan toegevoegd: “Exporteren is een zaak, het aantrekken van buitenlandse investeringen een andere en voor dat laatste werken we best samen.” Ik vind dit vreemd. De minister lijkt hiermee te insinueren dat de een aantal jaren geleden doorgevoerde operatie, met name onderbrengen van de Dienst Investeren Vlaanderen en van Export Vlaanderen in het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen, eigenlijk geen goede zaak is geweest. Het gaat hier blijkbaar om twee totaal verschillende specialismen. We hebben destijds gevraagd of deze werkingen compatibel waren. Daar is toen een zeer affirmatief antwoord op gekomen. Nu lijkt de minister dit weer in twijfel te trekken.

Ik vraag me dan ook af of er weer een opsplitsing in een ‘dienst investeren’ en in Export Vlaanderen moet komen. Deze eerste dienst zou dan moeten samenwerken met de investeringsdesk waar minister De Gucht naar heeft verwezen. Export Vlaanderen zou dan met het Agentschap voor de Buitenlandse Handel moeten samenwerken.

Vlaanderen is blijkbaar te klein. De minister heeft zelf verklaard dat Vlaanderen vanuit het buitenland een kleine regio is. Dit klopt natuurlijk. Betekent dit ook dat we te klein zijn om ons in het buitenland te profileren en om onze exporteurs en onze internationale ondernemers bij te staan? De vraag is trouwens of België zoveel groter is.

Ik mis hier alle ambitie om op eigen kracht en met eigen middelen verder te bouwen aan een performante ondersteuning van onze internationale ondernemers en aan onze internationale ambities. U lijkt te zeggen dat Vlaanderen aan de limiet zit van wat het kan doen voor export-promotie, het begeleiden van exporteurs, het aanzetten tot exporteren en het aantrekken van investeerders.

Wat u eigenlijk zegt is: over naar familie. Onze ervaring met familie is niet altijd even positief geweest. De minister-president heeft terecht gewezen op de verwezenlijkingen

sedert de regionalisering – het aandeel in de export bijvoorbeeld is op 15 jaar tijd met meer dan 10 percent toegenomen. Ik wil er absoluut niet zelfgenoegzaam over doen, maar mijn tussenkomst heeft alles te maken met de zorg om die positie te handhaven en zo mogelijk nog te versterken. Ik denk dat dit zeker kan door ons eigen dispositief te versterken, niet door het te laten opgaan in iets anders of het te laten verwateren, maar ik vrees dat het die richting uitgaat.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, eerst wil ik toch duidelijk zeggen dat minister De Gucht tijdens de diplomdagen verschillende keren duidelijk heeft gemaakt dat zijn visie op het buitenlands beleid, op geen enkele manier afbreuk doet of wil doen aan de bestaande bevoegdheidsverdeling. Daarover kan geen enkel misverstand bestaan, ook niet dat wat u graag zou willen voeden. Het levert integendeel een meerwaarde op voor onze Vlaamse economie, zowel intern als in het buitenland. Als we onze economische groei- en exportcijfers bekijken, kunnen we vaststellen dat we alle beschikbare middelen optimaal moeten inzetten. Federale diplomaten inschakelen in de economische diplomatie kan daartoe bijdragen. De diplomaten moeten zich ook over onze Vlaamse economische strategie bekommeren en mee uitkijken naar economische mogelijkheden. Vandaag gebeurt dat laatste te weinig. Dat is het uitgangspunt geweest.

Uw vrees dat een handelsattaché terug een hulpje zou worden van de diplomaat, is totaal onterecht. Ik herhaal letterlijk de woorden van minister De Gucht: “De gewesten blijven exclusief bevoegd voor het aantrekken van investeringen en het bevorderen van buitenlandse handel.” Duidelijker kan je het niet zeggen, maar ik neem aan dat deze duidelijkheid genoeg is voor u om te fantaseren. Deze woorden laten geen enkele interpretatie toe en zijn bijzonder duidelijk.

Ik citeer verder: “Zij zijn de front-office. Het federale niveau zal daarbij als een betrouwbare goed functionerende back-office dienen te functioneren.” Bovendien stelt hij in zijn beleidsbrief duidelijk dat het gaat over “een geconcentreerd optreden van federale en gewestelijke diensten in de landen buiten de Europese Unie, met respect voor de bevoegdheden van elkeen” en “een ondersteunende rol voor de ambassades ten opzichte van de gewesten.”

Ik vind persoonlijk dat dit veeleer applaus verdient vanwege Vlaanderen. U probeert hier nog maar eens iets anders te insinueren. Tijdens een andere toespraak op de diplomdagen heeft hij dit nog eens verduidelijkt door te stellen dat federale actie – ter ondersteuning van gewestelijke acties – noodzakelijk is ter verdediging van onze economische belangen in het binnen- en buitenland.

Minister De Gucht sprak in zijn toespraak ook over het nieuwe diplomatieke statuut voor de economische vertegenwoordigers, dat binnenkort in werking zal treden. Het citaat is in het Frans – ik hoop dat het geen probleem is: “Porter le titre de conseiller d’ambassade, devrait leur permettre un meilleur accès aux gouvernements locaux dans les marchés d’exportation lointains. J’invite nos chefs de poste à profiter pleinement de cette opportunité et à ouvrir nos réseaux à nos collègues des Régions.”

Op deze manier worden de economische vertegenwoordigers volledig ingeschakeld in het diplomatieke korps. Ze verwerven een rang die hun toestaat om met hun evenknieën te praten. Na jarenlange discussies forceert minister De Gucht hiervoor nu een doorbraak. Dit is in het belang van Vlaanderen.

In verband met uw laatste vraag wil ik het volgende kwijt. Ik heb gezegd dat, zelfs als we met de drie gewesten samen optreden, we nog steeds een kleine regio zijn. We moeten alles in perspectief bekijken. Vlaanderen heeft een buitenlands netwerk van zeventig F.I.T.-kantoren. Het is een goed netwerk, en het heeft de afgelopen jaren erg aan professionalisme gewonnen. We weten echter maar al te goed dat zeventig kantoren niet zullen volstaan in een context van toenemende globalisering en groeiende wereldhandel.

Dat is de reden waarom we willen samenwerken, maar ook zullen moeten samenwerken. Dat betekent dat de drie gewesten hun buitenlandse kantoren moeten laten samenwerken, zodat Vlaamse bedrijven ook baat kunnen hebben bij de werking van de kantoren van andere gewesten. Vlaanderen heeft er verder belang bij om het federale diplomatieke korps, dat vierhonderd mensen groot is, in te schakelen in de promotie van onze eigen buitenlandse handel. Vandaag schrijven die diplomaten politieke rapporten en fiches over de landen waar ze zijn geaccrediteerd. Maar ook minister De Gucht is ervan overtuigd dat het cruciaal is dat ze zich niet enkel met de politieke aspecten bezighouden, maar ook kijken naar de economische mogelijkheden, om ook die component van onze internationale positie te ondersteunen.

Een samenwerking tussen alle relevante actoren beantwoordt aan de toenemende behoefte aan informatie en contacten vanwege onze kmo's en grotere bedrijven ter plaatse. Als we samen inspanningen kunnen leveren om deze versterkte samenwerking te doen slagen zullen we als Vlaanderen meer bereiken dan we ooit kunnen realiseren via de uitbreiding van ons eigen netwerk en eigen korps van Vlaamse vertegenwoordigers.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt een aantal zeer

duidelijke citaten van de federale minister van Buitenlandse Zaken gegeven. U zult het waarschijnlijk niet kunnen begrijpen, maar ik blijf dit met het nodige scepticisme aanhoren. Het zal uit de praktijk moeten blijken of ik al dan niet gelijk heb. Ik vrees dat vooral, bij het onderscheid dat wordt gemaakt tussen ‘binnen Europa en buiten Europa’, er ‘buiten Europa’ meer een overname zal gebeuren dan een samenwerking.

Ik vraag me af in welke mate we onze eigen strategie en accenten in het internationale ondernemen zullen kunnen handhaven. De praktijk zal het uitwijzen. Is het zo dat de federale diplomaten hun instructies zullen kunnen krijgen van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen?

Als het diplomatieke statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers er komt, dan zou dat een goede zaak zijn. Kunt u al meer zeggen over wanneer dit concreet zijn uitwerking zal krijgen?

U zegt dat Vlaanderen te klein is om alles op zich te nemen. Een zeventigtal kantoren volstaan niet, zegt u, en daar ben ik het mee eens. Ik stel vast dat uitbreiden van dat eigen net, geen optie is.

Het zou interessant zijn om te weten of de Vlaamse Regering betrokken is geweest bij de organisatie en de invulling van de diplomaten.

Minister Patricia Ceysens: De gewestministers hebben een voorbereidende vergadering gehad met minister De Gucht. De ministers-presidenten waren daar aanwezig. Ze waren vol lof over de inhoud en de werkwijze.

Uitbreiding is zeker nog aan de orde, maar eigenlijk hebben we het hier niet meer over uitbreiding. Als men een netwerk van zeventig kantoren eensklaps kan uitbreiden met vierhonderd mensen die uitzien naar economische opportuniteiten, dan heeft men het over iets anders dan hier en daar een eventuele uitbreiding van onze kant. Ik hoop dat we nog enkele kantoren kunnen toevoegen, ik sluit dat ook niet uit, maar ondertussen volgt het World Economic Forum de economische evolutie in honderddertig landen. Dat zal de komende jaren alleen maar groeien. We kunnen daar dus niet meer spreken over uitbreiden: als we alles willen coveren, spreken we over een verdubbeling. Dat is niet onmiddellijk aan de orde, dat weet u ook. De toekomst ligt, hoe men het keert of draait, ongetwijfeld in samenwerking omdat we dan pas de schaalvergroting kunnen realiseren die we in de komende jaren nodig hebben. Als diplomaten ingeschakeld worden in de economische diplomatie, wordt van hen vooral verwacht dat ze interessante kansen signaleren, dat ze detectie doen en hun bevindingen aan ons, de gewesten dus, doorgeven. Dat is het model dat we voor ogen hebben.

We hebben met minister De Gucht een onderhoud gehad over de toekenning van het juiste statuut en de juiste titulatuur aan onze Vlaamse economische vertegenwoordigers. Ik hoop dat dit snel in orde komt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Het is natuurlijk niet de eerste keer dat men dat in het vooruitzicht stelt. Laten we maar eerst eens afwachten wanneer dat gerealiseerd wordt.

Zal het VLAIO ook instructies kunnen geven aan de federale diplomaten?

Minister Patricia Ceysens: Als we echt tot samenwerking komen, zullen we afspraken maken. Zoals we het nu zien, zullen zij interessante mogelijkheden aan ons signaleren. Als wij vragen hebben, bereiken die hen vandaag ook al hoor. U moet niet denken dat we de ‘maan aan het plukken zijn’. Ik heb de indruk dat u vooral fantaseert over dit thema en niet beseft wat er op het terrein echt nodig is en zal zijn in de toekomst. Ik geloof dat u niet echt beseft wat er momenteel op het terrein gebeurt tussen mensen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik beseft dat maar al te goed, want ik heb het meegemaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de vertegenwoordiging van Flanders Investment and Trade (FIT) in Congo

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een interessante variant op het aangehaalde conglomeraat tussen verschillende netwerken vinden we in Congo. De economische en commerciële vertegenwoordiging van de Belgische ambassade gebeurt daar via de economische en handelsattaché die is benoemd door het Brusselse Gewest. Hij vertegenwoordigt daarnaast ook het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest, in casu Flanders Investment & Trade.

Naar aanleiding van recente uitspraken van uw federale collega-minister en partijgenoot De Gucht zijn de diplomatieke relaties tussen Congo en ons land – ik zal me zacht uitdrukken – veeleer gespannen. Ik ga geen uitspraken ten gronde doen. Ik zal me zelfs niet uitspreken over stijl, maar het resultaat is wel dat de Belgische consulaten-generaal in Bukavu en Lubumbashi voor onbepaalde tijd gesloten werden. Nu stelt ook de EU dat

haar vertegenwoordiging daardoor geschaad wordt. Hoe zit het met de behartiging van de Vlaamse belangen in Congo ten gevolge van de gespannen relatie tussen de Belgische en de Congolese regering?

Voor zover u garanties kunt bieden, op welke manier gaat u dat doen voor het verdere functioneren van de vertegenwoordiging van Flanders Investment & Trade in Congo? Hebt u hierover reeds overleg gehad met de federale regering?

Zijn er concrete gevolgen voor het Vlaams economisch beleid door deze Belgisch-Congolose crisis?

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Laat me eerst stellen dat ik volledig achter de uitspraken van collega De Gucht sta.

Vorige week is er contact opgenomen met de Belgische ambassade in Kinshasa, waar de heer Jérôme Roux als economische vertegenwoordiger van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest tewerkgesteld is. Onder toepassing van het samenwerkingsakkoord kunnen bedrijven uit Vlaanderen en Wallonië een beroep op hem doen. De sluiting van de consulaten-generaal in Bukavu en Lubumbashi heeft geen gevolgen voor zijn praktisch functioneren. Hij heeft dus niet de indruk dat de huidige diplomatieke spanningen tussen Congo en België zijn verder functioneren als vertegenwoordiger van de handels- en economische missie van de Brusselse, Vlaamse en Waalse gewesten in het gedrang brengt. Voor het ogenblik bereidt hij een zakenreis voor van Congolese zakenlui naar België in de sector van de bouw en de infrastructuurwerken van 20 tot 28 september 2008. Daarna volgt een zending van Belgische zakenlui in Congo van 7 tot 21 november 2008.

De sluiting van het consulaat-generaal van Lubumbashi heeft een tijdelijk gevolg voor lokale Congolese zakenlui die regelmatig naar België moeten komen in het kader van hun handelsactiviteiten. België was inderdaad het enige land dat visa kon verstrekken vanuit Lubumbashi. Hetzelfde geldt voor Bukavu.

Aan de andere kant kan ik u wel meegeven dat de economische en commerciële missie die georganiseerd werd door onze vertegenwoordiger na het bezoek van minister De Gucht en zijn federale collega's van Defensie en Ontwikkelingssamenwerking zeer succesvol is verlopen. Uit de evaluatieverslagen van enkele Vlaamse bedrijven die hieraan deelnamen, heb ik begrepen dat zij zeer tevreden waren met de kwaliteit van de handelsmissie en het aantal contacten dat zij hebben kunnen leggen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Het verbaast me dat u beweert dat alles ‘business as usual’ is, terwijl de EU

wel signaleert dat er problemen zijn. U haalt zelf de paspoortproblemen aan. Ik vermoed dat daar in afgeleide orde economische gevolgen aan vast zitten.

Het is natuurlijk wel positief dat men op het terrein blijft voortwerken. Ik kan me voorstellen dat de omstandigheden niet optimaal zijn. Ik noteer met tevredenheid dat tenminste deze handelsmissie als bevredigend wordt beschouwd. Ik vraag me af in hoeverre het aantal ministers daartoe bijgedragen heeft. In elk geval heeft de Belgische trojka op dat vlak dan toch enige zoden aan de dijk gebracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de export van Vlaamse kmo's

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uit een studie van de Vlerick-school in opdracht van Flanders DC blijkt dat 74 percent van de Vlaamse kmo's niet exporteert. Dat is een momentopname. Ik vind het zorgwekkender dat meer dan 40 percent dit nooit heeft overwogen. 1 op de 6 potentiële exportbedrijven voert niet uit omdat het denkt dat zijn product internationaal niet kan concurreren.

Daar worden doorgaans allerlei verklaringen voor gegeven: de regelgeving en wetten, de toegang tot kapitaal, de cultuurverschillen, gebrek aan informatieverstrekking, steun en advies enzovoort. Als we de studie in de diepte bekijken, dan blijkt echter dat die verklaringen er in de praktijk weinig toe doen: amper een op de tien Vlaamse kmo's ervaart die opsomming als een belemmering om te exporteren. Er spelen wellicht andere aspecten mee.

1 percent van de ondernemingen is verantwoordelijk voor bijna de helft van de export en 85 percent wordt gerealiseerd door 10 percent van de bedrijven. Dat zegt iets over het volume van de rest. Een andere opmerkelijke vaststelling is dat de export door de band niet verder gaat dan onze buurlanden. Onze verre export zit allerminst in de lift, integendeel hij daalt. Vlaamse bedrijven laten heel duidelijk kansen onbenut liggen op het vlak van de globalisering van de economie. Het is een open deur intrappen dat import en export de overlevingskansen van de ondernemingen versterken. Deze zaken zijn ook terecht aangehaald in het –ondertussen kapot geciteerde – rapport-Soete en worden in deze studie bevestigd.

Mevrouw minister, bent u op de hoogte van de resultaten van het onderzoek? Dat is een retorische vraag. Hoe reageert u op de cijfers uit het onderzoek? Zult u bijkomende initiatieven nemen om kmo's in Vlaanderen aan te zetten om meer aandacht te besteden aan export? Zo ja, hoe zult u dit doen? Kunt u aantonen waar het F.I.T. de afgelopen jaren het verschil heeft gemaakt? Dit is provocatieve vraag die ik stel met alle respect voor de mensen die het werk verrichten.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, de studie van Vlerick bevestigt wat al lang is geweten. Het is een fenomeen dat niet nieuw is. Weinig bedrijven staan in voor de export van Vlaanderen. Het gros van de kmo's waagt zich niet aan export of ten hoogste aan export naar de ons omringende landen. Ik vrees dat we ons niet al te veel illusies moeten maken. Heel wat kmo's beschikken niet over voldoende capaciteit, ambitie of kennis om veel meer te doen. Uiteraard moet de overheid zich daar niet bij neerleggen. Ik heb de indruk dat het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen heel nuttig werk verricht ten bate van bedrijven die al aan export doen of nog willen doen. Het mangelt aan het sensibiliseren en stimuleren van die bedrijven die zich nog niet op de export hebben geworpen. Misschien is het tijd om na te denken of en hoe er een tandje kan worden bij gestoken.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Van Malderen. Hij haalt terecht enkele punten aan. We zijn er allemaal fier op dat we een kmo-land zijn, maar dat heeft repercussies op de exportprestaties. Ik vind vooral de exportcapaciteit naar de groeilanden belangrijk. Daar scoren we niet goed. De cijfers lopen terug. We moeten daarop inzetten. Het is erg belangrijk dat kmo's worden klaargemaakt voor de exportmarkt. Het is voor de toekomst vooral belangrijk dat Vlaamse bedrijven verder kijken dan de grens Amsterdam-Dortmund-München-Parijs. De BRIC-landen zijn de echte groeiers op wereldvlak. Daar blijven we achter. We zien er ons marktaandeel teruglopen. Daar moeten we meer dan ooit op inzetten.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, uiteraard ben ik op de hoogte van deze studie. Meer nog, wij hebben ze besteld. Het is natuurlijk onze bekommernis dat Vlaamse kmo's internationaal kunnen ondernemen. Het aanzetten van onze kmo's tot meer internationalisering is een uiterst

belangrijke prioriteit. Die is expliciet opgenomen in de beheersovereenkomst met het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen als onderdeel van de strategische organisatiedoelstellingen.

Ik heb de cijfers uit dit onderzoek met veel interesse gelezen. Ik wil er enkele uitlichten. Van de Europese kmo's exporteerde er in 2003 81 percent niet en 18 percent wel. In België exporteert 24 percent van de kmo's wel en 76 percent niet. In Vlaanderen ligt dit percentage hoger dan het Belgische gemiddelde. Van de Europese kmo's heeft 30 percent een buitenlandse leverancier, in België is dat 45 percent. In Europa investeert 3 percent van de kmo's in het buitenland, in België doen we het iets beter met 4 percent. We doen het met andere woorden op deze indicatoren beter dan gemiddeld in de Europese Unie.

Dit betekent niet dat we tot de top zouden behoren. We moeten met andere woorden meer blijven doen. We moeten de ambitie hebben om tot de top te behoren. Het beleid dat we voeren sinds 2003 – het jaar waarop de cijfers betrekking hebben – heeft een speerpunt gemaakt van de internationalisering van kmo's.

Terecht haalt u aan dat 45 percent van de Belgische kmo's in 2003 nooit internationalisering heeft overwogen. Uit de onderliggende studie van de Europese Commissie blijkt dat bij de groep van niet-exporterende kmo's maar liefst 60 percent is. Daar zit marge om te verbeteren. Internationaal ondernemen zit nog onvoldoende in de mindset van kmo's.

U spreekt van de zogezegd weinige barrières waarmee onze kmo's geconfronteerd zouden worden. Ik lees dit anders. Zowel de studie van Flanders DC als de studie van de Europese Commissie waarnaar verwezen wordt, duiden op het nog steeds grote belang van barrières, zowel intern als extern, bij het internationaliseren. U stelt dat slechts 1 op 10 van onze kmo's effectief geconfronteerd wordt met deze barrières. Voor elk van de door u opgenoemde barrières stelt 1 op 10 kmo's ermee geconfronteerd te worden. Verschillende kmo's worden met andere woorden geconfronteerd met verschillende barrières, in het totaal meer dan 1 op 10 kmo's. Het aantal kmo's dat zegt niet geconfronteerd te worden met barrières is slechts 19 percent.

Bovendien blijkt uit de onderliggende studie van de Europese Commissie dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen niet-exporterende kmo's die zich minder bewust zijn van barrières en exporterende kmo's. Van die laatste haalt liefst 25 percent aan dat ze belemmerd worden in internationalisatie door moeilijke wetten en regels, en evenveel percent door de hoge kost van internationalisatie. Naast het veranderen van de mindset van onze kmo's ligt er een belangrijk werk in het weg-nemen van belemmeringen.

Het is niet toevallig dat onze uitvoer geconcentreerd is bij een beperkt aantal grote ondernemingen die gebruik kunnen maken van hun schaalvoordelen om belemmeringen te overstijgen. Het is niet toevallig dat onze uitvoer naar verre markten minder groot is dan die naar onze buurlanden omdat de belemmeringen om tot verre markten door te dringen groter zijn dan die in onze buurlanden.

Dit zijn geen vaststellingen die uniek zijn voor Vlaanderen. U haalt aan dat 84 percent van onze uitvoer gerealiseerd wordt door 10 percent van de bedrijven. Een studie van de denktank Bruegel vermeldt datzelfde cijfer, en geeft ook de cijfers voor andere landen. In Frankrijk wordt 94 percent van de uitvoer gerealiseerd door 10 percent van de bedrijven, in Noorwegen maar liefst 91 percent. Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Italië kennen allemaal een gelijkaardige concentratie van de export bij een beperkt aantal bedrijven.

Ondanks die belemmeringen stijgt onze uitvoer naar de verre landen wel jaar na jaar, in tegenstelling tot wat u beweert. Ik heb het even laten opzoeken voor u. Tussen 2004 en 2006 steeg onze uitvoer naar niet-Europese landen jaarlijks met 7,56 percent.

Dat neemt niet weg dat de BRIC-landen voor onze kmo's toch wel verre markten blijven. Het zijn niet de meest evidente landen om goederen naar te exporteren. De grote bedrijven hebben de weg wel gevonden en zijn ginds ook goed vertegenwoordigd. Maar voor onze kmo's moeten we mijns inziens een tussenstation inbouwen. We bevinden ons al in Oost-Europa. Daar kunnen we onze positie versterken. En ook het Midden-Oosten neemt een bijzonder interessante positie in als tussenstation.

Verder kunnen we ook de piste bewandelen om kleine bedrijven te koppelen aan grote. Uit vroegere projecten is namelijk gebleken dat kmo's in het zog van grote bedrijven wél internationaal kunnen gaan. Zulke effecten kunnen we in de hand werken door aan grote bedrijven als voorwaarde voor bijvoorbeeld een deel van onze steun te stellen dat ze ook kleinere moeten meenemen.

Zoals ik u al vertelde, is het een strategische organisatiedoelstelling van F.I.T. om het internationaal ondernemen te stimuleren, met specifieke aandacht voor kmo's. Om meer kmo's te internationaliseren, moet er gewerkt worden op het veranderen van de mindset van onze kmo's en het verlagen van de belemmeringen voor internationalisering. En dat is precies wat F.I.T. de afgelopen jaren heeft gedaan. De cruciale rol van F.I.T. is bedrijven te adviseren, te informeren en te ondersteunen in hun exportplannen. F.I.T. helpt zo mee de drempels tot internationalisering te verlagen.

Bij F.I.T. zijn er de afgelopen jaren bovendien inspanningen gedaan om de bekendheid van F.I.T. te vergroten

en een groter aantal bedrijven te bereiken, om precies dat bewustzijn van de kmo's te vergroten. Onder meer via de samenwerkingsakkoorden met de grootste werkgeversorganisaties Agoria, Voka en UNIZO wordt meer bekendheid gegeven aan de diensten van F.I.T.

Het feit dat F.I.T. en VLAO onder één dak huizen, maakt ook de doorverwijzing, zeker van exportrijpe bedrijven, gemakkelijker. Een bedrijf dat in eerste instantie enkel bij VLAO om advies komt, kan worden opgevangen en sensibiliseerd over internationalisering.

Dankzij die inspanningen hebben zich in de afgelopen anderhalf jaar een 2000-tal nieuwe bedrijven geregistreerd die tot nu toe niet bij F.I.T. gekend waren. Die bedrijven kunnen nu actief door F.I.T. opgevolgd en begeleid worden.

Ook in het wegnemen van belemmeringen, intern en extern, is F.I.T. zeer actief geweest. Vanaf 2007 werkt F.I.T. ten volle aan trajectbegeleiding, via zijn vijftien adviseurs Internationaal Ondernemen, wat betekent dat een groter aantal bedrijven proactief geadviseerd wordt bij hun exportplannen en hun inspanningen.

In 2006 zijn enkele nieuwe vormen van subsidies geïntroduceerd, om drempels voor export te verlagen. Enkele jaren geleden ontwikkelde F.I.T. de tool 'exportmeter', die de exportrijpheid en exportvaardigheid van een bedrijf moet meten. Twee fulltime medewerkers van F.I.T. hebben als specifieke taak deze exportmeter af te nemen bij bedrijven, en adviezen te geven aan bedrijven over hun interne paraatheid tot internationaliseren.

In 2007 werd ook het meldpunt handelsbelemmeringen opgestart bij F.I.T., waar bedrijven geholpen worden met belemmeringen op de extracommunautaire markt. Daardoor kan F.I.T. bedrijven nog beter helpen wanneer bedrijven geconfronteerd worden met moeilijke regels en wetten in het buitenland.

Het departement Internationaal Vlaanderen verwerkt de geaggregeerde cijfers van dat meldpunt en gebruikt ze verder in zijn opvolging van het EU-handelsbeleid.

F.I.T. wordt ten slotte ook geëvalueerd op zijn prestaties op het vlak van het aanzetten tot internationaliseren. New-to-exportondernemingen en hoogtechnologische ondernemingen zijn twee doelgroepen die speciale aandacht krijgen, via een specifieke kritische performantie-indicator (KPI) in de beheersovereenkomst van F.I.T.. F.I.T. wordt beoordeeld op het percentage van geholpen bedrijven dat nog nooit eerder actief was in internationaal ondernemen, een groep bedrijven waar vooral de kmo's onder vallen.

De beheersovereenkomst van F.I.T. loopt van 2007 tot 2010. Zo is er overeengekomen dat aan het begin van de

beheersovereenkomst minstens 3 percent binnen het klantenbestand van F.I.T. new-to-exportbedrijven zijn en minstens 10 percent ervan hoogtechnologische bedrijven. Bij het einde van de beheersovereenkomst zou het aandeel van new-to-exportbedrijven moeten zijn aangegroeid tot minstens 5 percent van het klantenpubliek, en zou het aandeel van hoogtechnologische ondernemingen 20 percent moeten bedragen.

Het is aan het agentschap zelf om in te vullen op welke manier men deze KPI's tracht te verwezenlijken. Tot nu toe werden een aantal nulmetingen gedaan voor de KPI, maar het is nog iets te vroeg om betrouwbare meetbare resultaten voor te leggen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw omstandige antwoord. Ik wil er nog een paar nuances tegenoverstellen. Risicoloos en barreloos ondernemen en exporteren is wellicht een utopie. Het is een vaststelling dat de kosten van internationalisering en de barrières die men daarbij ervaart, ook in andere landen bestaan, maar dat die vaak betere cijfers kunnen voorleggen. Als wij vandaag iets beter scoren dan de middenmoot in de Europese Unie, mogen we daar niet tevreden mee zijn. We moeten hogere ambities hebben.

Ik onderschrijf wat de heer Van den Heuvel heeft gesteld in verband met de nood aan focus. Onze aanwezigheid in de BRIC-landen kan inderdaad heel wat beter. We gaan wellicht overmorgen nog de kans krijgen om daarover van gedachten te wisselen. Maar we moeten natuurlijk niet doemdenken. Er zijn best wel sectoren waar men duidelijk aantoonbaar dat men de capaciteit heeft en dat men de ambitie en de kennis in huis heeft om die stap te zetten.

Het is ook uit noodzaak dat we dat moeten doen. België is op zich een kleine markt. Een klein land heeft heel veel buitenland, om het met een boutade te zeggen. En dus hebben we die export ook nodig. Er zijn natuurlijk twee manieren om je export uit te drukken. Je kunt hem uitdrukken in absolute cijfers, en dan is er wellicht sprake van een groei. Het andere afwegingscriterium is marktaandeel. Op dat vlak ervaren we met betrekking tot de verder afgelegen markten toch wat meer problemen.

Ik kan uit het antwoord afleiden dat we eigenlijk wel over een nuttig instrumentarium beschikken. Dat blijkt ook uit de cijfers die u aanhaalt en uit de inspanningen die u citeert. Dat instrumentarium is zeker nuttig wanneer een bedrijf de beslissing heeft genomen om een internationale stap op zijn minst te overwegen. Dat het instrumentarium nuttig en adequaat is, bewijst ook het succes van een aantal van onze exporteurs.

Ik ben het met u eens dat we de mindset van de bedrijven wat zullen moeten veranderen. Maar misschien moeten we dan ook de mindset van het brede publiek, met inbegrip van de politiek, proberen te veranderen. We moeten sensibiliseren door te wijzen op de bestaande mogelijkheden, eerder dan altijd te hameren op moeilijkheden en barrières. Er zijn weliswaar moeilijkheden, maar er zijn net zo goed bedrijven en projecten die slagen, ondanks die barrières.

Maar we hebben, denk ik, nogal de neiging om dat heel vaak in te roepen om te zeggen dat we niets hoeven te doen. In afwachting dat alles wordt geregeld, blijven we verder boeren zoals we het gewoon zijn. Ik denk dat we op dat vlak allemaal onze ingesteldheid een beetje zullen moeten veranderen, ons meer naar de buitenwereld moeten richten en daar onze prestaties op afmeten.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: De vraag van de heer Van Rompuy over het marktaandeel van Vlaanderen in de BRIC-landen komt later aan bod. Ik vind wel dat we voorzichtig moeten zijn om daar met een al te grote lichtzinnigheid over te spreken en te zeggen dat de kmo's het maar moeten doen.

U moet echt eens de moeite doen om met die kmo's te praten. Wij hebben misschien iets meer de kans om dat te doen, en ik vraag dat soms op de man af. Sommige mensen geven dan het voorbeeld van wat het is om als Vlaamse kmo naar Rusland te trekken. De verhalen die daarover de ronde doen, maken dat we niet zomaar kunnen zeggen dat de BRIC-landen een hype zijn en ze daar allemaal naartoe moeten. Eerlijk gezegd, we horen toch nogal wat verhalen, precies over de BRIC-markten.

Ik supporter voor alle kmo's. Ik zie er die het doen en soms is er een kleine kmo die ik overal in de wereld tegenkom. Zij staan er, en dan vraag ik me ook af hoe het komt dat sommige het kunnen en andere niet. Het is heel moeilijk om hierover heel snel te oordelen. Ik vind wel dat we niet te snel en te lichtzinnig mogen vragen hoe het nu mogelijk is dat ze dat niet doen. Ik ga mee naar een aantal markten. Ik kan u zeggen dat mijn bewondering alleen maar is toegenomen. Wat men in huis moet hebben om te volharden, om er te staan op die markten, gelet op wat men allemaal tegenkomt, is enorm.

Een kmo zei me dat de BRIC-landen nog zo mogen hypen, maar zij blijven in dezelfde tijdzone en gaan alleen naar het zuiden en kiezen dan bijvoorbeeld voor Zuid-Afrika. Ik vind dat we daar ook respect voor moeten hebben. Het is hun bedrijf, hun manier van werken en zij kennen de limieten van wat ze hun mensen kunnen vragen. Ze moeten mensen naar daar sturen en die moeten terugkomen. Ik vind wel dat we daar heel genuanceerd over moeten spreken en niet moeten doen alsof we iets gevonden hebben waar we alles op afmeten.

Het is een heel genuanceerd verhaal. We proberen vanuit de overheid – en het zou gek zijn als we het niet zouden doen – hen te helpen, te ondersteunen en er te zijn met een netwerk. Er is de mogelijkheid van missies en we proberen te zorgen voor een shelter, zodat ze daar niet alleen toekomen. Maar hoe we het ook draaien of keren, we mogen niet, omdat de cijfers ons niet in de top plaatsen, te lichtzinnig zeggen dat ze het niet doen of niet kunnen. Het blijft een huzarenstuk om in die geglobaliseerde wereldwijde markten door te dringen en zich staande te houden. Dat zal er in de toekomst niet op beteren, als we zien welke concurrentie men daar allemaal nog tegenkomt.

Ik heb een gigantische bewondering voor de kmo's die het doen. Ik vind ook dat we moeten doen wat mogelijk is om hen te ondersteunen. Maar we mogen nooit te lichtzinnig zeggen dat het een hype is en ons afvragen hoe het mogelijk is dat ze er niet zijn.

Ik heb alleen maar bewondering voor degenen die volharden en erin slagen. Ik wil alles doen om hen te ondersteunen, maar we mogen vanuit die invalshoek niet zeggen dat de anderen achterblijven. Hoe meer men met kmo's spreekt, hoe meer ze zelf ook aangeven dat de BRIC-landen een ambitie blijven, maar dat er voldoende tussenstations moeten zijn die bereikbaar zijn naar tijdzone, contactname enzovoort. Oost-Europa en het Midden-Oosten blijven bijzonder interessante markten die we eerst zouden moeten kunnen innemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het aantal overnachtingen aan de kust

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, ik heb een vraag over de overnachtingen aan de kust.

De Belgische kust heeft volgens de meest recente cijfers een slecht jaar achter de rug. Het aantal overnachtingen in hotels, campings en vakantieparken aan zee zakte met bijna 3 procent tot 5,4 miljoen. Daarmee gaat de kust helemaal in tegen de trend, want 2007 was eigenlijk een recordjaar voor het toerisme in Vlaanderen. Het aantal toeristen steeg met 3 procent tot 9,5 miljoen, goed voor 23 miljoen overnachtingen.

Daarenboven gaven die toeristen een recordbedrag van 22 miljard euro uit. Vooral citytrips naar kunststeden als Brugge, Gent, Antwerpen, Leuven, Mechelen en

Brussel zitten in de lift. De zes steden zijn goed voor 9 miljoen overnachtingen. Ook het plattelandstoerisme kende een goed jaar, met bijvoorbeeld 3,1 miljoen overnachtingen in Limburg. Enkel de kust valt dus gevoelig uit de toon.

Mijnheer de minister, wat zijn de voornaamste redenen voor de terugval van het aantal toeristen aan de kust? Welke inspanningen worden er geleverd om deze negatieve trend te veranderen? Hoever staat het met het actieplan voor de hotelsector en de kampeersector aan de kust? Moet er niet nog meer aandacht besteed worden aan het voorzien in alleweersvoorzieningen? Welke initiatieven staan ter zake vanuit Toerisme Vlaanderen op stapel?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, het stond eigenlijk in de sterren geschreven dat er over deze cijfers een vraag zou komen in deze commissie.

Misschien kan ik ter attentie van de heer De Klerck, want hij is ook geen vast lid van deze commissie, zeggen dat we hier, zoals ook in de beleidsverklaringen en regeringsnota's, altijd spreken over de Vlaamse kust en niet langer over de Belgische kust, want dat was de tijd van Renaat Landuyt.

De cijfers tonen inderdaad een lichte negatieve trend aan. Mijnheer de minister, we zitten niet dikwijls op dezelfde golflengte, maar uw analyse over de mindere cijfers – voornamelijk het slechte weer, maar ook de trend naar kortere vakanties – speelt toch zeker een rol. Wat niet wil zeggen dat de vragen van de heer De Klerck niet terecht zijn. We mogen niet panikereren, maar het moet ons de nodige waakzaamheid bijbrengen.

Mijnheer De Klerck, ik sta vooral achter uw derde vraag. In verband met de verstening van de campingsector en het verdwijnen van de hotelsector aan de kust heb ik vorig jaar, ik dacht in april, al een vraag om uitleg gesteld. Mijnheer de minister, u hebt toen verwezen naar verschillende initiatieven en overleg, en hebt voornamelijk gezegd dat het grotendeels gaat over een lokale bevoegdheid en een probleem van ruimtelijke ordening. Ik ben wel benieuwd in hoeverre de aangekondigde initiatieven in het overleg van vorig jaar ergens toe bijgedragen hebben.

Mijnheer de minister, ik maak misschien een zijsprong, maar ik heb nog een vraag in verband met het Kustactieplan. Ik ben een beetje in de war in verband met de timing. Ik dacht dat binnenkort de beslissingen worden genomen wat betreft de ingediende projecten. Vandaar de vraag naar de stand van zaken. Als u daar vandaag geen antwoord op kunt geven, komen we daar misschien op een later tijdstip op terug.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij met de gestelde vragen van de heer De Klerck en sommige aanvullingen van de heer Sintobin – dat is met een knipoog bedoeld.

Mijnheer de minister, de kunststeden werden vorig jaar wat meer gepromoot dan de kuststeden. Dat is ook zo aangekondigd. In het verleden heb ik ook al gepleit om de kuststeden te betrekken bij de kunststeden in de manier van promotie voeren. Is men dat nog van plan in de toekomst?

De reden is heel eenvoudig. Om de drie jaar is er het Beaufort-project, maar daarnaast is er het Museum voor Moderne Kunst (PMMK) in Oostende, met werken van Spilliaert, Permeke, Ensor en vele anderen. Daarnaast is er ook Koksijde, met Paul Delvaux. Dus er zijn heel wat mogelijkheden om bijvoorbeeld aan de kust te logeren, want daar is degelijke toeristische infrastructuur aanwezig, en de link te leggen naar de kunststeden.

Ik denk dat het belangrijk is dat in alle toeristische folders die daarover worden gemaakt de link naar de kust wordt gelegd. Misschien zou u dat ook willen opvolgen.

Een bijkomende vraag gaat over een mogelijke terugval door het incentivetoerisme. Ik vermoed dat dat flink achteruitgaat. Er zijn bepaalde locaties waar dat kan plaatsvinden, maar binnenkort verdwijnt het Mediacenter, het enige grote centrum aan de kust, waardoor heel wat congressen naar het binnenland verhuizen. Daardoor boeren de hotelovernachtingen voor incentivetoerisme aan de kust achteruit. Hoe zit het daarmee, mijnheer de minister?

Ik wil ook even stilstaan bij de kwaliteitslabels en timing van de hotelsector. Wanneer zal dat worden gepromoot? In hoeveel Europese landen komen Vlaamse hotels voor in de toeristische brochures van touroperators? In de omliggende landen zal dat wel het geval zijn voor citytrips, maar in de commissie hebben we minder zicht op bijvoorbeeld het toerisme vanuit Spanje naar Vlaanderen. Mijnheer de minister, op deze vraag hoeft u niet meteen te antwoorden, misschien kan dat een onderwerp zijn voor een volgende vraag om uitleg.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, dit is een korte vraag om uitleg, maar ik zal een tamelijk uitgebreid antwoord geven omdat ik enkele nuances moet maken en bepaalde zaken moet beklemtonen die al te snel over het hoofd worden gezien. Ik heb op geen enkel moment gecommuniceerd dat

2007 een heel slecht jaar was voor de Vlaamse kust. Ik heb eraan toegevoegd dat het ondanks het slechte weer een goed jaar was. Ik heb cijfers van de vorige jaren waaruit blijkt dat we, met uitzondering van een hoge piek in 2003, op een goed niveau zitten. Maar we kunnen de cijfers in twee richtingen interpreteren. Er is inderdaad een vermindering van het aantal overnachtingen, maar volgens mij is dat hoofdzakelijk te wijten aan het slechte weer.

We moeten oppassen voor verkeerde gegevens, mijnheer De Klerck. In uw vraag verwijst u naar de opbrengst van 22 miljard euro, die gegenereerd zou zijn door de verblijfstoeristen. Dat is 2,2 miljard euro. Een krant heeft dat bedrag verkeerd overgenomen. Zulke fouten mogen geen eigen leven leiden.

U verwijst ook naar Limburg. Limburg heeft niet 3,1 miljoen overnachtingen gegenereerd, maar wel 3,8 miljoen. Niettemin was het voor Limburg geen al te best jaar, want de provincie kende voor groen toerisme een achteruitgang. Het is de enige groene regio die een achteruitgang kende. We moeten oppassen met vergelijkingen. 2007 was over het algemeen een goed jaar voor het toerisme, maar met een aantal nuances.

Aan de Vlaamse kust bedroeg het aantal vakanties in 2007 iets minder dan het jaar daarvoor, namelijk min 1,3 procent. Hotels, campings, vakantieparken en doelgroepen, jongeren- en volwassenenlogies telden samen 5,4 miljoen overnachtingen. Ook dat is iets minder dan in 2006, namelijk 2,7 procent. In deze cijfers zijn de overnachtingen via verhuurkantoren niet opgenomen. Deze sector kende in 2007 een daling van zowat 6 procent, maar is nog altijd goed voor 5,4 miljoen overnachtingen. Dat brengt het totaal aantal overnachtingen voor de kust, inclusief huurlogies via verhuurkantoren, op 10,8 miljoen.

Daarnaast telt de kust een groot aantal overnachtingen via directe verhuur door particulieren, maar dit wordt niet verzameld door de FOD Economie in de statistieken. De berekeningen van Westtoer, aangevuld met wat wij hebben, komen in 2007 op een totaal van ongeveer 28 miljoen overnachtingen aan de Vlaamse kust. Dat is nog altijd enorm veel: 5,4 miljoen overnachtingen in hotels, campings enzovoort; 5,4 miljoen overnachtingen via verhuurkantoren; ongeveer 5 miljoen overnachtingen via directe verhuur volgens Westtoer; en 12 miljoen overnachtingen in tweede verblijven. Dat laatste is een toenemende tendens. In totaal komen we zo op 27,8 miljoen uit. De vaste standplaatsen op kampeerterreinen zijn daar niet bij. Zonder overdrijven mag ik toch uitgaan van 28 miljoen overnachtingen in het totaal.

Hoe moeten we deze cijfers duiden? Er moet allereerst een onderscheid gemaakt worden naargelang van de logiesvorm. De aankomsten en overnachtingen in hotels kennen sinds 2004 een langzame maar gestage stijging.

De cijfers van 2007 vertonen, in vergelijking met de cijfers van 2006, een stijging van 1,4 procent in de aankomsten en 3,5 procent in de overnachtingen. De gemiddelde verblijfsduur bedraagt 2,3 nachten. Dat is relatief weinig. Het gaat vaak om korte verblijven, weliswaar gespreid over het hele jaar. Dat is niet alleen in Vlaanderen zo, het is een wereldwijde tendens. De campings hebben vorig jaar een duidelijke achteruitgang gekend in het aantal aankomsten (min 13 procent) en in het aantal overnachtingen (min 15 procent). Het slechte weer heeft daar veel mee te maken. Op een camping overnachten is veel minder aantrekkelijk bij slecht weer.

Er is ook een dalend aanbod van campings. Ook de vakantieparken zien hun aankomsten en overnachtingen dalen. De verklaring daarvoor is wellicht te vinden in de daling van het aanbod. De appartementverhuur kende vorig jaar een kleine daling, min 3 procent bij de aankomsten. Door een daling van de verblijfsduur is er wel een grotere daling in het aantal overnachtingen, namelijk min 6 procent.

Sinds 2002 was er een ononderbroken stijging van het aantal tweede verblijven. Dat staat voor een enorm groot pakket overnachtingen. We moeten ons afvragen of er geen sprake is van communicerende vaten, minder huurovernachtingen in appartementen, maar meer in tweede verblijven. In 2002 waren er 76.758 tweede-verblijfswoningen, in 2006 waren er dat 81.440. Dat is een stijging van meer dan 6 procent. Dat is een trend die nog een tijdje door zal gaan.

We mogen niet eenzijdig focussen op het aantal aankomsten en overnachtingen, we moeten ook oog hebben voor de opbrengsten. Op dat vlak zitten we wel goed. Dat heeft paradoxaal genoeg te maken met de kortere verblijfsduur. Iemand die korter verblijft, spendeert meer. Economisch gaat het de sector niet slechter. Er is geen crisis, integendeel. Het gaat heel goed.

Voor een weekend mogen we een index 127 nemen. Voor iemand die bijvoorbeeld gedurende twee weken verblijft, is die index 80 per persoon, per nacht. Je kunt dus zeggen dat je in die twee nachten van een weekend al een grotere opbrengst genereert dan in drie nachten uit een verblijf van twee weken. Al die nuances moeten we voor ogen hebben wanneer we die cijfers gaan analyseren.

Het tweedeverblijfstoerisme blijft groeien. De stijging van het aantal tweede woningen leidt hier tot een directe groei van het aantal overnachtingen en bestedingen. U begrijpt dat het bijzonder moeilijk is om het aantal aankomsten en overnachtingen in tweede verblijven in te schatten, alsook de directe verhuur ervan. We moeten ons daar dus baseren op het overigens knappe werk dat Westtoer in dat kader verricht. Het KITS-project – wat staat voor Kust-Indicatoren-Toeristisch-Statistisch – dat

Westtoer nu uittekent in het kader van het derde Kustactieplan, moet proberen nog meer informatie te geven over deze belangrijke sector en zijn economische waarde.

We hebben het in dit verhaal nog niet gehad over het dagtoerisme, dat economisch natuurlijk ook ontzettend belangrijk is. Daar wordt gerekend op een omzet van 650.000 euro, wat ook een heel grote opbrengstenstroom genereert.

U vraagt welke inspanningen er worden geleverd om die negatieve trend te veranderen. U noemt het een negatieve trend, ik wil dat nuanceren. Ik wil erop wijzen dat er diverse inspanningen worden geleverd. We hebben het strategisch beleidsplan Kust. Westtoer en Toerisme Vlaanderen werken op dit ogenblik volop aan een nieuw strategisch beleidsplan voor Toerisme en Recreatie aan de Kust.

Het vorige beleidsplan dateert van 2002, het nieuwe moet in het voorjaar van 2009 klaar zijn. Het zal een planhorizon hebben van zes jaar en moet het bovenlokale toeristische beleid aan de kust voor de komende jaren een duidelijke richting geven. De analysefase is intussen achter de rug. Er is al een eerste oefening klaar. Er gebeuren nu nog een aantal bevragingen. Het is de bedoeling om dat rond te hebben in het voorjaar van 2009.

Een tweede belangrijk instrument is het Kustactieplan. Er wordt ruim 2 miljoen euro per jaar als hefboomsubsidie toegekend aan projecten. Met het derde Kustactieplan leg ik de klemtoon op het structurele en duurzame karakter van de inspanningen van de Vlaamse overheid en zet ik in op de samenwerking tussen de diverse toeristische actoren. Ik wil focussen op de toeristisch-recreatieve meerwaarde.

De oproep 2008 heeft een heel concrete focus en wil projecten uitlokken die de kust positioneren als een actieve kust. Daarbij wordt er gemikt op een verruiming van de mogelijkheden van een kwaliteitsvolle beleving van de vakantie aan zee, met heel bijzondere aandacht voor wat onze kust in petto heeft voor jongeren.

Er worden heel wat zaken opgelijst, en een van de fenomenen is de vergrijzing, zowel qua vaste bewoners als qua vakantiegangers aan de kust. Er zal daarom heel veel klemtoon komen op de sportieve mogelijkheden, met de nadruk op watersporten, een ruime actieve strandbeleving, recreatief wandelen en fietsen, bij voorkeur gekoppeld aan natuurbeleving, de veiligheid, vernieuwende evenementen met een autonome aantrekkingskracht voor de hele Vlaamse kust, infrastructuur gekoppeld aan een actieve kust, producten op maat, gericht op nieuwe doelgroepen en nieuwe distributiekanaalen, beeldbepalende infrastructuur in de openbare ruimte enzovoort.

De oproep heeft geresulteerd in vijftien kandidaatprojecten. De technische evaluatie door het agentschap

Toerisme Vlaanderen loopt op dit ogenblik nog. Begin juli komt de externe jury samen voor verdere bespreking en afhandeling.

Het derde instrument zijn de toeristisch-recreatieve projecten. Toerisme Vlaanderen geeft op basis van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen financiële ondersteuning bij nieuwe toeristisch-recreatieve initiatieven, waarbij het accent ligt op toeristische infrastructuur.

In het verleden is er geïnvesteerd in een aantal infrastructuurle elementen. Ik verwijs naar het toeristische onthaal in het Fort Napoleon in Oostende, de bouw en inrichting van het Staf Versluyscentrum in Bredene, het In&Uit-onthaal in Oostende, een nieuw toerismekantoor in Oostduinkerke en Knokke-Heist, een nieuw sanitair complex en het onthaal in de jachthaven van Nieuwpoort, het regionale bezoekerscentrum Les Zéphyrus in Middelkerke en de toeristische ontsluiting van het Casino van Blankenberge.

Een volgend instrument is de marketing. Het is niet zo, mijnheer Verstreken, dat er geïnvesteerd wordt in het Kunststedenactieplan ten koste de promotie van de Vlaamse kust. Het is integendeel een en-enverhaal. Dit gaat niet ten koste van middelen. Twee steden zijn zelfs voor een deel betrokken bij dat Kunststedenactieplan. Het gaat om het PMMK in Oostende en de digipass die in Brugge en Oostende loopt. Er zijn dus zelfs uitvloeisels van het Kunststedenactieplan naar de kust.

De marketing van de Vlaamse marketing gaat onverdroten voort. Bij Toerisme Vlaanderen gaat dat over een bedrag van 800.000 euro, dat voornamelijk gebruikt wordt voor campagnes in Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk, en in mindere mate voor campagnes in Frankrijk en het binnenland. Er is ook een taakverdeling met Westtoer, dat heel wat promotie maakt voor onze kust.

Het laatste instrument dat ik wil aanduiden, is het nieuwe Logiesdecreet, dat we hopelijk binnenkort in de plenaire zitting van dit parlement zullen kunnen behandelen. Het Logiesdecreet moet de logiessector aan onze kust vooral beter kunnen positioneren, precies omdat we daar gaan werken met kwalificaties, ook voor de verhuursector, die tot nu toe buiten beeld is gebleven. CIB koestert daaromtrent grote verwachtingen en is absolute voorstander van het Logiesdecreet.

Ik kom tot het actieplan om de hotelsector en de kampeersector aan de kust op te krikken. Allereerst verwijs ik nogmaals naar het strategisch beleidsplan voor de kust, dat in opmaak is. Dit beleidsplan zal niet enkel die twee logiessectoren onder ogen nemen, maar zal de hele kust als een totale toeristische bestemming versterken.

Voor de kampeersector loopt er momenteel, overigens met financiële steun van het Kustactieplan, een project van Westtoer dat tot doel heeft die kustgemeenten te ondersteunen die bereid zijn om een innovierend ruimtelijk beleid te voeren inzake de toekomst van de openluchtrecreatieve bedrijven. Het project ging begin 2007 van start onder de noemer 'Een ruimtelijk instrumentarium voor leefbare en duurzame kampeerbedrijven aan de Kust'.

Zeven badplaatsen stappen daarin mee in: Knokke-Heist, Blankenberge, De Haan, Bredene, Middelkerke, Koksijde en De Panne. Het is de bedoeling dat die badplaatsen tegen eind 2009 achttien gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen hebben opgemaakt om de verblijfsmogelijkheden op de kampeerbedrijven aan onze kust te behouden, dit met aandacht voor de toeristische (korte) verhuur en de daaraan gekoppelde differentiatie van verblijfsmogelijkheden.

De kampeerbedrijven moeten zo kunnen evolueren naar moderne, kwalitatieve, gemengde en rendabele ondernemingen die beantwoorden aan de gewijzigde behoeften van de hedendaagse kampeerder. Op die manier moeten we ook de verdere ontwikkeling van kampeerterrinen naar tweedeverblijfparken een halt kunnen toeroepen.

Op dit ogenblik is de hotelstudie aan haar laatste fase toe. Het gaat om een studie betreffende de terugloop van de hotelfunctie aan onze Vlaamse kust. Toerisme Vlaanderen coördineert die opdracht, die werd uitbesteed aan Horwath HTL uit Hilversum. De studie moet de drempels en risicofactoren voor het exploiteren van een hotel aan de Vlaamse kust in kaart brengen en mogelijke oplossingen aanreiken.

Horwath bracht onder meer een analyse van het aanbod in kaart. Het hele aanbod aan onze kust wordt dus eens echt geanalyseerd. We hebben daar al dikwijls over gepraat. Meten is weten. Horwath maakt ook een benchmarkanalyse met de Nederlandse Noordzeekust, de Côte d'Opale en de Duitse Oostzeekust. Ook een analyse van de vraagzijde wordt in kaart gebracht.

Die inventaris was geen makkelijke opdracht. Nu al blijkt dat de rentabiliteit laag ligt, dat de investeringsmogelijkheden beperkt zijn, en dat de druk van de vastgoedmarkt verder toeneemt. Dat zijn zaken die we allemaal intuïtief al wisten, maar waarover we nu heel gedetailleerde informatie zullen krijgen. Op die manier zullen we een onderbouwde visie hebben op de mogelijkheden.

Er wordt nu nog overleg over gepleegd met de leden van de stuurgroep, namelijk Toerisme Vlaanderen, het departement Internationaal Vlaanderen, UNIZO, Ho.Re.Ca Vlaanderen, Kenniscentrum Toerisme en Horeca, en Westtoer. De leden van de stuurgroep zullen nu opmerkingen formuleren. We zullen het rapport dan heel

binnenkort hebben. Dat rapport zal verschillende instrumenten aangeven die moeten worden aangewend om nieuwe incentives te geven.

Toerisme Vlaanderen initieert zelden eigen projecten, met uitzondering van de jeugdlogies en trekkershutten. Toerisme Vlaanderen financiert wel – altijd via cofinanciering – een breed pakket van zogenaamde toeristisch-recreatieve projecten. Zo werden sinds 2000 al voor bijna 13 miljoen euro toelagen uitgekeerd aan diverse projecten aan de Vlaamse kust.

Zoals ik u ook antwoordde op uw tweede vraag, focust de oproep 2008 van het Kustactieplan specifiek op de verruiming van de slechtweefaciliteiten. De voorbije jaren werd met het Kustactieplan steun verleend aan, onder andere, volgende alleweersvoorzieningen. Eén: de infrastructurele en netwerkversterkende uitbreiding van het Sincfalamuseum in Knokke-Heist; met als doel het verhogen van de toegankelijkheid, seizoensuitbreiding en samenwerken tussen privé-initiatieven in de regio. Dat was het Kustactieplan 2006.

Twee: het Vissershuisje Nys-Vermoote in Koksijde. Aan de hand van het verhaal van een beschermd vissershuisje en zijn bewoners wordt de bezoekers een beeld opgehangen van de historische evolutie van Koksijde, meer bepaald van landbouwers-vissersdorp tot toeristische badplaats. Ook dat was Kustactieplan 2006. Drie: de bevoorrading met zeewater van de noord-zeeaquariums in het Visserijmuseum in Oostduinkerke.

Vier: de digitale stadspassen in Oostende en Brugge. Het gaat hier om de ontwikkeling van een gebruiksvriendelijke en prijsvoordelige toeristische stadspas, aangestuurd vanuit een gezamenlijk te ontwikkelen digitaal platform. Daarmee wordt natuurlijk ook het attractiebezoek gestimuleerd. Dat was het Kustactieplan 2007. Vijf: de digitale ontsluiting van de vaste collectie van het PMMK in Oostende. Dat was Kustactieplan 2006.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de minister, ik dank u voor de uitgebreide informatie.

Is het nu Belgische of Vlaamse kust? Moet het West-Vlaamse kust zijn, of kun je ook Oostkust, Middenkust en Westkust zeggen? Voor mij is dat om het even. Het gaat over de kust, en het is de kust die we moeten promoten. Ik ga hier niet discussiëren over de benaming.

Ik vind het een interessant idee om het gegeven van de kust verder te stimuleren. Er zijn een aantal initiatieven, bijvoorbeeld bij het PMMK, waar er linken zijn met wat er in Oostende gebeurt. Men zou dat ook kunnen opentrekken naar de kunststeden, en daar veel meer accenten leggen. Ze zijn immers zeer complementair.

De beide kunnen elkaar uitstekend aanvullen. In die zin kan er mijns inziens een promotiecampagne worden opgestart om dat verder te onderbouwen.

Ook de cijfers van de hotelsector, die u in uw antwoord meegeeft, zijn positief. De studie is destijds opgestart omdat er een aantal hotels wegvielen en het aantal overnachtingen in hotels daalde. U zegt nu dat er op dat vlak een lichte stijging is. Misschien heeft dat wel te maken met het slechte weer van vorig jaar. Ik kan u in elk geval melden dat er op het terrein steeds meer hotels verdwijnen. Ook vandaag merken we in verschillende kuststeden dat het aantal hotels jammer genoeg aan het dalen is.

Ik hoop dat de studie die u aanhaalde, een aantal positieve elementen kan aanleveren. In elk geval zijn alle accenten die op die hotelsector kunnen worden gelegd, welkom om het hotelaanbod aan de kust te stimuleren.

Ook bij de campings is er in heel wat kustgemeenten een achteruitgang merkbaar. Ik heb die cijfers eens bekeken en dat blijkt al vele jaren aan de gang te zijn. Daar komt ook nog de problematiek van de verstening bij, die u terecht aanhaalde. Ook voor de campings moeten er mijns inziens betere faciliteiten worden geboden. Als je naar de toeristen luistert die daar overnachten, is de kritiek vaak dat er te weinig faciliteiten zijn en dat er een onvoldoende mix van verschillende faciliteiten is. Er moet soms een andere standaard gehanteerd worden.

Hetzelfde geldt voor de mobilhomes. Verschillende kustgemeenten vragen om daar accenten te leggen. Nu merken we dat die mobilhomes her en der in het stadspatrimonium aanwezig zijn en dat ze her en der parkeren. Eigenlijk zouden ze veel beter op een kwalitatieve mobilhomeparking staan, waar ze alle faciliteiten hebben. Gelukkig gaan een aantal campings nu die richting uit. Dat is positief. Dat moet zeker verder gestimuleerd worden.

U zegt dat er steeds meer tweede verblijven zijn. Dat klopt, maar het laatste cijfer dat u aanhaalt, is dat van 2006, toen er nog meer tweede verblijven waren. Momenteel zitten we met het grote probleem dat er een serieuze provinciale belasting is op die tweede bedrijven. Ik ben benieuwd wat de gevolgen daarvan zullen zijn in de toekomst. Ik betwijfel of er dan nog altijd zoveel tweedeverblijvers zullen zijn. In de lokale cijfers zijn er al serieuze dalingen merkbaar. Als die provinciale belasting op volle snelheid zal komen, zullen die cijfers zeker nog sterk dalen.

De extra aandacht voor de jongeren is positief. Dat is een goed item dat in het volgende actieplan zal worden opgenomen, om de vergrijzing ook vanuit die hoek wat tegen te gaan. Het zou positief zijn als men daar vanuit Toerisme bijkomende accenten op kan leggen.

Er is inderdaad vanuit verschillende diensten een bevraging geweest in het kader van het strategisch beleidsplan

Kust. Dat is positief, maar ik zou ook willen vragen dat er in dat verband voldoende wordt geluisterd naar de gemeenten. Er zijn bevestigingen geweest en er is feedback op gekomen, maar we hebben nog geen concrete resultaten gezien van de input van de gemeenten. Ik hoop dat dat alsnog zal komen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag over de timing van het Kustactieplan is er gekomen na het lezen van een artikel in het vakblad Horeca Vlaanderen. Daar werd aangekondigd dat u via het Kustactieplan een bepaald bedrag voorziet voor de ontwikkeling van een Q-kwaliteitslabel.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, dat is een lopend plan met een kwaliteitslabel, kwaliteitscoaches enzovoort. Horecazaken kunnen zich inschrijven voor het behalen van een kwaliteitslabel inzake de kwaliteit van wat ze serveren.

Mijnheer De Klerck, ik blijf erbij dat we de Vlaamse kust moeten durven promoten. Het is belangrijk dat we goede inspanningen doen en investeren in kwaliteit, maar we mogen het aspect 'identiteit' niet over het hoofd zien. Dat is wereldwijd dé troef, en we zetten daar ook op in. We doen dat ook op andere vlakken, zoals gastronomie. We moeten bijvoorbeeld het rijke scala van visproducten die je alleen bij ons vindt, durven te promoten, net zoals we dat ook op andere plaatsen met de streekproducten doen. Le Terroir is bijvoorbeeld iets dat tegenwoordig enorm scoort. Wie daarop inzet, is winnaar.

Wat het opentrekken naar andere kunststeden betreft, wou ik dat u gelijk had, maar alle deskundigen zeggen dat dit bijzonder moeilijk, zo niet onhaalbaar is. Wat wel kan, is de mensen die aan de kust komen logeren, in verbinding brengen met andere attracties, bijvoorbeeld met de stad Brugge, het Westhoektoerisme, het vredestoerisme en zo meer.

Wij werven de typische kunststedentoeurist van over de hele wereld, maar we kunnen die niet naar de Vlaamse kust lokken. Wij promoten de Vlaamse kust in Duitsland, Nederland, Frankrijk en Luxemburg, en dat is het. We hebben een heel sterk kantoor in Barcelona, maar we moeten, gezien de Spaanse costa's, de mensen daar niet voorstellen om eens een weekje aan onze kust door te brengen. Het is wishful thinking om te denken dat iemand die enkele dagen in een Gent of Antwerpen logeert om die kunststad te bezoeken, ook nog eens naar de kust zal gaan.

Je kunt die brug wel maken vanuit Brugge. En daar zetten we ook op in, onder meer via het fietstoerisme, de Blankenbergse dijk en dergelijke meer.

Ik denk persoonlijk wel dat we de kwaliteiten heel sterk kunnen verstevigen door de mensen die aan kust zijn, ook uit te nodigen om andere zaken van dichtbij te ontdekken. Als het eens een dag minder weer is, kunnen ze naar de Westhoek gaan en dat bijvoorbeeld combineren met een museaal of ander bezoek in Brugge. Dat kan heel sterk verbeteren. Op dat punt ben ik het met u eens.

De hotels verdwijnen. Het aantal hotels wordt inderdaad kleiner. Ik heb de cijfers ook al bij vroegere gelegenheden gegeven. In 2002 hadden we nog 357 hotels, nu nog 310. Dat is een gestage achteruitgang. We moeten wel een beetje relativeren, want het zijn, 'gelukkig', meestal de kleinere hotels die verdwijnen. Vandaar dat we dat nog niet terugvinden in de cijfers en we nog een stijging hebben, ondanks het dalen van het aanbod. Maar – en dat is een problematiek die ik hier al herhaaldelijk heb aangekaart – gelukkig zijn er veel kustgemeenten in het project gestapt om instrumenten te zoeken om badplaatsen ertoe te brengen om effectief ruimtelijke uitvoeringsmaatregelen te nemen.

Dat is de enige sleutel. De rest kan versterkend werken, en ik hoop dat er een aantal instrumenten bijkomend komen, maar een gemeente moet de moed hebben om in ruimtelijke uitvoeringsplannen in te tekenen welk gebied hotelfunctie heeft, zo niet worden de kleine hotels allemaal opgekocht door de vastgoedsector, waar de kleine eigenaar een veel grotere opbrengst uithaalt. Op die manier moet daar paal en perk aan worden gesteld. Ik ben heel blij dat een aantal gemeenten die verantwoordelijkheid opnemen en de moed opbrengen.

Toen ik het had over het belangrijk aandeel van het tweedeverblijfstoerisme, betekende dat niet dat ik hoop dat dat blijft toenemen. We moeten een mix hebben. Als de hele Vlaamse kust puur tweede verblijf wordt, is dat een slechte evolutie. Ik neem aan dat we het daar allemaal over eens zijn. De mix moet er blijven: de campings moeten er blijven, de hotelfunctie moet er zijn, de gastverblijven moeten er zijn en we moeten ook de verhuur van appartementen hebben. Stel dat alle huurders van appartementen eigenaar worden en er enkel voor een periode in het hoogseizoen komen en er voor de rest enkele weekends doorbrengen – ik maak er nu een kariatuur van –, zou dat een slechte zaak zijn.

Voor mobilhomes heb ik al heel veel gedaan. U weet dat er subsidies voor zijn. Er zijn al een aantal initiatieven en er loopt ook een project met Idea-consult, om er echt werk van te maken. Ik heb daar een seminariedag voor georganiseerd met de kustgemeenten, precies om hen ertoe aan te zetten om initiatieven te nemen. Dat is een moeilijke problematiek, zolang niet politieel wordt opgetreden tegen een aantal mensen, want dan worden ze niet 'verplicht' om naar de terreinen te gaan. Ik hoor een aantal uitbaters zeggen dat ze geïnvesteerd hebben, maar als de mobilhomes nog altijd ongestraft op de dijk

staan, vragen zij zich af hoe we dan meer mensen naar de terreinen krijgen. We zijn volop bezig om er gezamenlijk werk van te maken.

De tweedeverblijfsbelasting is niet mijn bevoegdheid, maar ik ben er wel van overtuigd dat we naar een mix van het aanbod aan de Vlaamse kust moeten gaan, zo niet zal dat grote nadelen hebben.

Bij het strategisch beleidsplan zijn alle gemeenten betrokken. Uiteraard is het de bedoeling dat zo veel mogelijk doorgesproken wordt, om te komen tot een gedragen plan, waarbij, hoop ik, alle gemeenten ook het eigenbelang een beetje overstijgen. Ze zijn concurrenten van elkaar, maar ze moeten ook gezamenlijk investeren in de kust als strategisch product. Ik heb goede hoop dat dat ook zal gebeuren.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bijkomende duiding. Ik kan erin komen dat het niet de taak is om kust en kunst te combineren, maar ik blijf erbij dat het een belangrijke meerwaarde is.

U spreekt voornamelijk over één richting, van de kust naar het binnenland. Het kan ook van het binnenland naar de kust. Men kan ook mensen uit de Westhoek of de Leiestreek naar de kust trekken. Het moet een tweerichtingsverkeer zijn. In uw betoog had u het vooral over één richting. Ik denk dat men beide richtingen moet kunnen stimuleren.

Over de achteruitgang van de hotels hebt u cijfers gegeven. Het is effectief zo dat er nog altijd een achteruitgang is en het gaat voornamelijk over kleine hotels. Maar we horen ook dat veel mensen specifiek voor de kleine hotels kiezen, omdat er een zekere charme aanwezig is en er een persoonlijke dienstverlening is. Ik zou toch blijven inzetten op de kleinere hotels, want dat is zeker een belangrijke taak voor de toekomst.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben het met u eens, maar ik sluit ze niet.

De heer Patrick De Klerck: Akkoord, maar we moeten over heel de lijn investeren.

Uw laatste opmerking over de RUP's vond ik belangrijk. U zegt dat dat de taak is van de gemeenten. Ik vind dat er een heel mooi initiatief is geweest voor de campings. Door de cofinanciering voor de RUP's die gemaakt moeten worden voor de campings, zitten nu zeven gemeenten rond de tafel om daar concreet plannen voor te maken. Er worden nu RUP's gemaakt voor de kampeersector. Waarom niet hetzelfde voor de hotels? Men kan eigenlijk de lijn doortrekken en, zoals

u zelf voorstelt, ook RUP's maken voor de hotels. Laat daar dan ook cofinanciering voor zijn – hetzelfde principe dat u hanteert voor de campings –, om daar meerledigheid en diversiteit in te bouwen. Trek de lijn door en maak dat ook mogelijk voor de hotels, zodat ze niet verdwijnen.

Dat ligt eigenlijk in het verlengde van de inspanningen die gebeurd zijn. Men heeft nu al kennis opgebouwd over de thema's van verblijfsrecreatie, met de sector en de gemeenten. Trek dat dan door naar de hotelsector.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Misschien nog twee nuances. Dat laatste zal bijzonder moeilijk zijn. Voor de campings zijn er natuurlijk welomschreven zones. Daar kunnen we een ruimtelijk uitvoeringsplan voor maken, terwijl de hotels verspreid liggen. Dan moet men bijna het RUP voor een hele stad of gemeente ondersteunen.

We zullen zien wat er uit de studie komt. Er is nu een studieopdracht en ik denk dat het belangrijk is dat dat gebeurt en dat er ook een benchmarking gebeurt.

Van het tweerichtingsverkeer kunnen we proberen werk te maken, maar de verblijfstoeristen in de Leiestreek ook naar de kust trekken, is moeilijk. Dat is een ander type vakantie, vaak zijn het plattelandsvakanties en er zijn heel veel fietsvakanties. Men moet al een geoefende fietser zijn om van Kortrijk even heen en weer te fietsen naar de kust. Het is dus een ander type. Maar ik ben het wel met u eens dat we moeten zoeken naar complementariteit.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, over het tweerichtingsverkeer zou ik toch nog snel een voorbeeld willen geven. In Spanje lukt dat wel, en ik denk dat het hier ook mogelijk moet zijn. Ik denk aan de Costa del Sol, waar mensen die naar het Alhambra in Granada gaan of naar Sevilla, de voormalige culturele hoofdstad van Europa, ook graag naar de kust gaan. In Malaga bijvoorbeeld is ook cultuur te proeven. Die link met de kust zouden we ook perfect kunnen leggen met steden als Antwerpen, Brussel, Gent of Brugge, maar ook omgekeerd.

Tweerichtingsverkeer moet op een of andere manier wel mogelijk zijn. Dat kan misschien opgenomen worden door Toerisme Vlaanderen, om dat op die manier ook in het buitenland te promoten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in 2007

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de aanleiding voor mijn interpellatie is enerzijds het jaarrapport van 11.11.11 in verband met de Belgische ontwikkelingssamenwerking, waarin ook een hoofdstuk over Europese, maar ook over Vlaamse ontwikkelingssamenwerking staat. Op basis daarvan heb ik een aantal ministers schriftelijke vragen gesteld over hun engagementen en activiteiten in ontwikkelingslanden. Ik heb daar een aantal antwoorden op gekregen.

Anderzijds is er de elektronische versie van het Vlaamse ODA Rapport, dat aangeeft wat vanuit de Vlaamse overheid de initiatieven zijn en de bedragen die besteed worden aan ontwikkelingssamenwerking.

Het jaarrapport van 11.11.11 maakte een aantal opmerkingen, die ik grotendeels ook al had gemaakt bij een of andere bespreking in de commissie: is het niet allemaal wat te versnipperd? Ook in het kader van de bespreking van het kaderdecreet – eindelijk is men erin geslaagd om het kaderdecreet ingediend en besproken te krijgen – hebben we gezegd dat we gaan concentreren. Men moet de middelen niet te veel verspreiden, want het gaat uiteindelijk over niet zo heel veel geld. Als we een echt beleid willen voeren, gingen we dat concentreren in drie landen. We hebben Marokko wat afgestoten en daar lopen nog wat projecten. Dan hebben we nog Zuid-Afrika, dat eventueel ook een half eindigend verhaal is. We zien dat ook als we de cijfers van 2006 vergelijken met 2007. Dan hebben we nog Mozambique en Malawi.

Als we kijken naar de cijfers van het ODA Rapport, stellen we vast dat ongeveer 30 percent van de middelen bilateraal naar die landen gaat. Laat ons zeggen naar zuidelijk Afrika, want er zit ook een post onbepaald tussen, waarin men het heeft over de regio zuidelijk Afrika.

Als ik kijk naar de cijfers van vorig jaar, was het procentueel toen zelfs iets meer. Van een evolutie naar meer concentratie kunnen we niet echt spreken.

In vergelijking met vorig jaar zien we dezelfde elementen. Een aantal ministers, niet allemaal, vinden werken in het zuiden interessant, en dat is nogal verspreid. Om eventuele opmerkingen te counteren, neem ik onmiddellijk het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dat ook projecten heeft in verschillende landen, maar dan wel specifiek rond twee niches: tropisch woud en

watervoorziening. Dat was een keuze van de vorige regering. Het is wel geografisch gespreid, maar duidelijk in een heel specifieke niche waarin men een bepaalde knowhow heeft opgebouwd.

Voor de rest zien we dat ook onze minister-president internationaal actief is. Ik bedoel dan op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Het is wel een erfenis van de vorige minister-president, denk ik, want iedereen herinnert zich wel de contacten die toenmalig minister-president Leterme had met Congo. Op een bepaald moment heeft hij twee projecten gelanceerd. Ik denk dat dat zijn entree was om nu gemakkelijk toegang te hebben bij Kabila. Wat men vroeger heeft gedaan, komt altijd wel ergens van pas. Er waren twee projecten van de minister-president, met ook iets rond koffie. Ook dat is wel specifiek. Congo is een land waar we vanuit Vlaanderen wel wat contacten mee hebben, maar beleidsmatig niet bij betrokken zijn.

Onder dezelfde minister-president, maar dan als minister van Landbouw, zit er één project in verband met landbouw, maar dat eigenlijk met onderwijs te maken heeft. Waarom dan niet bij onderwijs?

Cultuur zit zowel in Zuid-Afrika, Marokko, Mozambique, Brazilië, Palestijnse gebieden, Noord-Afrika, Turkije en China. Ook Toerisme doet plotseling iets in Mozambique. Dat is misschien wel wat gekaderd, maar niet vanuit het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking, maar vanuit Toerisme. Mobiliteit zit in Cambodja en Vietnam, Sociale Economie in Zuid-Afrika en ik denk dat Onderwijs zowat de kroon spant.

Wat is het probleem met projecten en ontwikkelings-samenwerking? Het probleem is heel dikwijls dat men niets kan hebben tegen die projecten. Dat is allemaal goed. Ik heb daar ooit met minister Vandenbroucke wat discussie over gehad. Hij was naar India geweest en had daar een schitterend project en hij vroeg of ik iets tegen India had. Neen. Heb ik iets tegen dat project? Neen. Heb ik iets tegen UNICEF, dat het project uitvoert? Neen.

Alleen is India geen prioritair partnerland en hebben we geen ontwikkelingsbeleid in India. In Vlaanderen hebben we een aantal specifieke organisaties, ik denk bijvoorbeeld aan de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelings-samenwerking en technische Bijstand, die zich specifiek bezighouden met onderwijs en onderwijsondersteuning. In het kader van efficiëntie zouden we dat toch allemaal een beetje moeten coördineren en op dezelfde partners richten. Dan gaat de minister plotseling met een totaal andere partner iets anders doen. Op zich kunnen we daar uiteraard niets op tegen hebben, want ze doen, hopelijk, goede dingen, en ik denk dat het ook goed gebeurt. Maar is dat de meest efficiënte manier? Op welke manier wordt dit, vanuit het beleid en door u als minister van Ontwikkelings-samenwerking, gecoördineerd?

Ik ben blij dat we een samenvattend rapport hebben waarin een overzicht staat. Maar het is soms leuk om een aantal zinnen te lezen. Ik lees hier: "In Vlaanderen is het institutionele raamwerk voor het bevorderen van beleidscoherentie voor ontwikkeling in mindere of meerdere mate reeds aanwezig."

Ik vind dat een schitterende zin, want die zegt alles. Ik versta daaruit dat we beleidscoherentie willen en een samenhangend beleid proberen tot stand te brengen en daar zelfs min of meer een kader voor hebben, maar eigenlijk lukken we daar niet in.

Hoe gaat dat nu eigenlijk verder? Mijnheer de minister, misschien antwoordt u heel deemoedig en zegt u dat u wel wilt, maar niet kunt. Wat is uw bevoegdheid als minister van Ontwikkelings-samenwerking? Hebt u de bevoegdheid om dit te coördineren? Worden een aantal afspraken gemaakt binnen de regering?

Er lopen een aantal projecten vanuit het verleden. Ik kan me best voorstellen dat u zich daar niet te veel zorgen over moet maken of niet te veel inspanningen moet doen om dat nog gecoördineerd te krijgen. Maar wat voor de toekomst? Wat als de minister van Onderwijs nieuwe initiatieven neemt? Wat als de minister van Cultuur nieuwe initiatieven neemt? Wat als de minister van Economie initiatieven neemt? Er worden ook soms organen opgericht om het ondernemerschap te ondersteunen en al dan niet een beetje gebonden hulp te geven.

Mijnheer de minister, wat wordt vanuit uw kant, vanuit de regering, gedaan om te coördineren? Slaagt u erin om dat ook op onze eerste partnerlanden te richten en op die sectoren waar we duidelijk competentie hebben?

Of zegt u 'laat duizend bloemen bloeien', en bekijkt u het veld en geniet u van de bloemen? Ik denk dat dat geen goede zaak zou zijn, maar ik wil wel graag weten wat uw actiepunten voor een grotere coördinatie, selectiviteit en efficiëntie zijn.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me eigenlijk graag aan bij de interpellatie van de heer Tavernier.

De opmerkingen die nu gemaakt worden in het rapport van 11.11.11, zorgen eigenlijk voor continuïteit met het ODA Rapport van 2006. Als we dat bekijken, komen we eigenlijk tot dezelfde conclusie.

Er zijn acht departementen bezig met ontwikkelings-samenwerking, zelfs Landbouw en Visserij, met een hele reeks projecten. De voornaamste landen waren ook toen Zuid-Afrika, Mozambique, Malawi en nog

Marokko, hoewel het toen ook eigenlijk al aflopende projecten waren.

We moeten toch vaststellen dat er 48 projecten in 22 andere landen bezig zijn. Ik stel me dan de vraag, gelet op de beperktheid van onze middelen, wat de concrete resultaten zijn op het veld als we het zo versnipperen. Zou het niet beter zijn om van meer coördinatie te vertrekken in Vlaanderen? Daarmee bedoel ik dat er minder departementen bij betrokken zijn. Zouden we niet beter ook selectiever zijn in de keuze van de landen die we ontwikkelingssamenwerking aanbieden? Op die manier kunnen de middelen die we inzetten ter plaatse een grotere impact hebben.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: De financiële bijdragen vanuit Vlaanderen zijn inderdaad druppels op een hete plaat. Het mag geen en-ofredenering zijn, maar een en-redenering. Daarmee wil ik zeggen dat kleinere projecten ook heel waardevol kunnen zijn en mensen in nood kunnen helpen. Er valt wat te zeggen voor een beperkter aantal landen en grotere budgetten, maar ik zou dat jammer vinden voor noodsituaties. We hebben hier al het probleem van Palestina en de Gazastrook besproken. We hebben ook ter plaatse kunnen vaststellen dat we met noodhulp, ook al is het maar een klein beetje, ontzettend veel mensen kunnen helpen, bijvoorbeeld met voedselpakketten en onderwijs in de Gazastrook. Wat de Vlaamse Regering doet, is zeker lovenswaardig.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik was vergeten de coördinatie met de anderen aan te brengen. Een ontwikkelingsbeleid moet niet ondergeschikt zijn aan, maar rekening houden met het buitenlands beleid. Een bepaalde coördinatie met de andere donoren lijkt aangewezen. Welke stappen worden daarin ondernomen? Apart gaan is dikwijls een druppel op een hete plaat.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer Verstreken, wat ik heb gezegd, staat buiten de humanitaire bijstand. Wat u zegt over Gaza, daar kunnen we rustig mee doorgaan. Ik heb het over ontwikkelingssamenwerking, niet over noodhulp. Dat is een wezenlijk verschil.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Tavernier, u slaagt erin om uit een heel positief rapport een paar negatieve punten te halen en die uit te vergroten. U geeft er dan een persconferentie over, wat uw goed recht is, maar eigenlijk creëert u daarmee een onjuiste teneur.

Het verhaal van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in deze regeerperiode is een mooi verhaal. Het is

een verhaal van stijgende inzet en van stijgende concentratie, waar we trots op mogen zijn, en waar de basis is gelegd om in de toekomst nog meer concentratie te hebben. Er is inderdaad nog een bepaalde vorm van versnippering, ik kom daar straks op terug. Dat is een erfenis uit het verleden. Dat staat met zoveel woorden in het rapport waarnaar u verwijst.

Ik ben de laatste om het rapport van 11.11.11 af te doen als onbelangrijk, integendeel. Het is een belangrijk rapport, dat ik met veel aandacht heb gelezen. Zowel op het departement als in het kabinet nemen we dat ter harte. Ik hou van openheid en transparantie, mijnheer Tavernier. U hebt verwezen naar het ODA-rapport dat sinds 2005 wordt bezorgd. Dat is een heel goed rapport, met duidelijke grafieken en statistieken, dat heel transparant is. Iedereen, ook de parlementsleden, kan er gebruik van maken en het beoordelen.

Het beleid dat we voeren, laat ik in onze partnerlanden ook door externe consultants beoordelen. Voor Zuid-Afrika loopt dit opnieuw. Bovendien heb ik een studie besteld bij het steunpunt beleidsondersteunend onderzoek om te laten onderzoeken in hoeverre Vlaanderen consequent handelt met de Verklaring van Parijs.

Ik verleen alle instrumenten, ik wil open zijn. Ik deel echter uw mening niet dat uit het 11.11.11-rapport hoofdzakelijk negatieve conclusies moeten worden getrokken.

Op de punten die ertoe doen, scoren we goed: de Verklaring van Parijs, de bijdrage aan de milleniumdoelstellingen, eigenaarschap, transparantie, harmonisering, resultaatgericht beleid en wederzijdse verantwoording. Ik zal u straks enkele elementen uit dat rapport geven, die daarop wijzen en die dat ondersteunen.

Mijnheer Tavernier, als u het hebt over de uitgaven via de minister van Buitenlands Beleid, wil ik u vooraf wijzen op enkele zaken. Dit jaar hebben we op tal van punten goede resultaten geboekt. Een van de vaststellingen uit het rapport was dat op kwalitatief vlak een mooie weg werd afgelegd in de Vlaamse ODA aanrekenbare ontwikkelingshulp. We komen van 8,9 miljoen euro in 1999 naar 40,6 miljoen in 2007. Het is belangrijk om dit te beklemtonen. Dat is een positief verhaal.

Opvallend is dat die stijging zich vooral in de laatste jaren heeft voortgezet. Zo ligt de ODA-hulp van 2007 26,8 percent boven die van 2006. Vlaanderen gaat hiermee in tegen de dalende ODA-cijfers voor de DAC-leden van de Europese Unie, die een daling vertonen van 5,7 percent in 2007 ten opzichte van 2006. De Belgische ODA-cijfers doken tussen 2006 en 2007 bijvoorbeeld met 11,2 percent naar beneden. Het mag en moet worden beklemtoond dat wij in stijgende lijn zitten.

Ik wil er ook op wijzen dat onze cijfers zuiver en transparant zijn. We werken met ongebonden hulp en de cijfers kunnen, gelet op ons bevoegdheidspakket, niet worden vervuild door schuldkiwitscheldingen, gedwongen uitwijzingen van illegalen of militaire operaties. Elke bestede euro valt na te gaan in het ODA-rapport. We zijn wat betreft transparantie misschien niet de koploper, maar toch zeker bij de koplopers.

Mijnheer Tavernier, ik deel uw mening dat het belangrijk is dat we ons concentreren op een aantal landen. Dat is ook het beleid dat ik voer, geografische en thematische concentratie. Ik heb al eens de kans gehad om daar met u van gedachten over te wisselen in de plenaire zitting, onder andere naar aanleiding van het kaderdecreet dat ik zie als de grote doorbraak om die erfenis uit het verleden weg te werken. We maken daarin nu progressie. Ik zal u dat straks aantonen.

Mijn beleid is geografisch geconcentreerd op zuidelijk Afrika, met Zuid-Afrika, de drie provincies, Mozambique en Malawi. 95 percent van de middelen die ik inzet, gaat naar die drie landen. De overige 5 percent gaat naar restanten uit het verleden. Een deeltje gaat naar Marokko, een ander naar Chili. In het regeerakkoord horen ze niet meer tot onze partners. Die bedragen zijn er nog, die zaken moeten worden afgehandeld. Natuurlijk beoogt u niet de noodhulp, mijnheer Tavernier. Dat is per definitie niet geografisch geconcentreerd. Noodhulp is voor plaatsen waar buitengewone noden zijn.

We stemmen af met de andere beleidsdomeinen in de interdepartementale Werkgroep Multilateraal Beleid – de werkgroep Multi. Die zorgt voor de ambtelijke afstemming op het vlak van multilaterale materies. Europese dossiers worden besproken in het regulier Vlaams Interdepartementaal Europa Overleg (VIDEO). De interdepartementale Werkgroep Duurzame Ontwikkeling (WGDO) moet garanderen dat gecoördineerde beleidsdoelstellingen op het vlak van duurzame ontwikkeling worden uitgewerkt, en maakt beleidsafstemming op ambtelijk niveau mogelijk.

Een ander instrument om de beleidscoherentie en -coördinatie mee te helpen waarborgen, is de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, die sinds het begin van dit jaar operationeel is. Ik stel daar hoge verwachtingen in. Het zal een stevige pijler zijn ter ondersteuning van het beleid. Dat bleek al uit de eerste adviezen.

De coördinatie verloopt niet enkel via deze instellingen. Het Departement Internationaal Vlaanderen (DIV) treedt ook in overleg met andere beleidsdomeinen, die eveneens een grote bijdrage leveren aan de Vlaamse ODA. Daar gaat het vooral over Onderwijs en Vorming(OV), Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en Landbouw en Visserij (LV).

Het ministerie van Onderwijs heeft in 2007 een structureel partnerschap afgesloten met UNICEF. Dat ligt ook

voor de hand. Via deze overeenkomst ondersteunt Vlaanderen van begin 2008 tot begin 2011 het project kindvriendelijke scholen in India, Malawi en Mozambique. Voor het partnerschap wordt jaarlijks 2,5 miljoen euro uitgetrokken. Een deel van de middelen is nu bestemd voor twee partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, Malawi en Mozambique. Dat is een gevolg van de coördinatie en van het kaderdecreet. Er wordt dus vooruitgang geboekt op het vlak van geografische concentratie.

Vooraf met de cel Internationaal Milieubeleid van LNE is er een constructieve uitwisseling van informatie, onder meer naar aanleiding van de vele internationale klimaatonderhandelingen in de aanloop van de conferentie van Kopenhagen in december 2009. Zowel binnen het VN-klimaatverdrag als het Kyoto-protocol wordt namelijk nadrukkelijk de link gelegd tussen het ontwikkelingsbeleid en het klimaatbeleid. Over de ODA-aanrekenbare projecten ‘het Vlaams Fonds Tropisch Bos’ en het ‘Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling’ bestaan regelmatig coördinatievergaderingen tussen de verschillende administraties. Dat is ook een erfenis uit het verleden, maar het is wel een thematische concentratie, die uit de aard van het departement voortvloeit. Water en tropisch hardhout zijn twee inhoudelijke materies die daar al sinds jaren lopen. We kunnen moeilijk zeggen dat het versnippering is, maar het is inderdaad geen geografische concentratie in onze partnerlanden. Het belet niet dat dit verstandig overwogen maatregelen waren. Daar gaat een aanzienlijk bedrag naartoe.

Ten slotte, in het kader van de Doha-ontwikkelingsronde deelt beleidsdomein Landbouw en Visserij (LV) het standpunt van het Vlaamse ontwikkelingsbeleid, dat zich kritisch opstelt tegenover handelsversturende landbouwsubsidies. Zowel de interne steun als de uitvoersubsidies kunnen immers nefaste gevolgen hebben voor de lokale boer. Het departement LV onderschrijft het principe dat in het kader van de DDA-landbouwonderhandelingen binnen de Europese Unie de uitvoersubsidies worden afgeschaft tegen eind 2013, met reeds belangrijke verminderingen van in het begin van de periode, die normaal in 2009 aanvangt. Het departement heeft ook een studie besteld over de impact van de invoer van landbouwproducten uit ontwikkelingslanden naar België. Deze wordt eind juni verwacht. Intern zijn er heel wat afstemmingen, zeker met de grote partners OV, LNE en LV.

Ook het kaderdecreet over ontwikkelingssamenwerking fungeert als coördinatie-instrument. Hierin staan duidelijk de principes vermeld, waaronder de geografische en thematische concentratie. Volgens het jaarrapport van de 11.11.11. zou een consequente toepassing van het decreet het nog bestaande tekort aan beleidscoherentie op lange termijn van de baan moeten schuiven.

Dat is een goede optie. Je kunt dat vergelijken met een varende tanker. De regering in 1999 waar u deel van uitmaakte, mijnheer Tavernier, nam de optie dat elk vakdepartement zijn eigen ontwikkelingsbeleid voert. Ik werd minister in 2004, we hebben belangrijke investeringen gedaan in ontwikkelingssamenwerking, we hebben structurele maatregelen genomen, ik ben de eerste minister die met strategische nota's werkt, die ermee naar de regering stapt. Over elk land waarmee we samenwerken, oordeelt de regering. Ik maak ODA-rapporten, we hebben het kaderdecreet waarin we duidelijke principes hebben vastgelegd en ingeschreven in de internationale context. We gaan voor de thematische en geografische coördinatie. Rome is niet op één dag gebouwd. Het schip kan niet in één keer een grote wending maken. Die opdracht is permanent, het is een groeiproces, waarvan nu al een aantal elementen zichtbaar zijn.

Onderwijs is de goede richting ingeslagen, dankzij de samenwerking met UNICEF en drie partnerlanden, waarvan er twee landen zijn waarop we ons geografisch concentreren, Malawi en Mozambique. De minister van Onderwijs heeft op vraag van mevrouw Poleyn gezegd dat "als het parlement een decreet goedkeurt, dan heeft iedereen zich daaraan te houden. Ik doe dat dan ook van harte, omdat er met de algemene criteria geen probleem is."

Ik doe dat niet van vandaag op morgen. Ik heb tot mijn groot genoegen vastgesteld dat minister Van Brempt middelen vrijmaakt voor zuidelijk Afrika. Het is belangrijk dat dit gebeurt. Vroeger waren er andere oriëntaties bij Onderwijs, onder andere in Cuba. Minister Van Brempt heeft met mij een protocolakkoord gesloten voor de aanwending van haar middelen, die naar zuidelijk Afrika gaan.

Ik kan niet spreken voor de andere ministers. De bevoegdheidsbesluiten zijn duidelijk, elk heeft zijn of haar bevoegdheid. Dit is wel een aandachtspunt voor de volgende regeringsvorming in 2009. Er moet wellicht een horizontale, coördinerende bevoegdheid komen, die er nu niet is. Ik kan stimuleren, het decreet is er, en het krijgt stilaan gevolgen. Maar we moeten dit op lange termijn bekijken. Ik kijk heel positief naar die evolutie.

Mijnheer Tavernier, ik ben het niet met u eens over de eigenlijke concentratie. Bekijk het ODA Rapport en u zult zien dat minder dan een vierde van de Vlaamse ODA niet geconcentreerd is. Dat moet je nog nuanceren, omdat daarin vooral LNE zit, wat een erfenis uit het verleden is met een thematische concentratie op water en hardhout. Dat zijn geen versnipperde bestedingen.

Op de grafieken toont het blauw een grote groei van de middelen die onder mijn bevoegdheid vallen. Vorig jaar was er een stijging van 15 miljoen euro in 2006 naar 18 miljoen euro in 2007. Daartussen toont het rood de structurele financiering van wetenschappelijke instellingen en

universiteiten. Dat is het grote pakket, en dat zal ook zo blijven, van steun aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde en het Instituut Ontwikkelingsbeleid en Beheer van de Universiteit Antwerpen. Dat is uitermate goed besteed geld. Het ITG Antwerpen is wereldwijd bekend inzake tropische geneeskunde. Als we de middelen van onderwijs en wetenschapsbeleid zouden stopzetten omdat we een kaderdecreet hebben met een geografische concentratie, dan begaan we een verschrikkelijk grote fout door dat instituut niet meer te betoelagen.

Uiteraard maken wij ook gebruik van het ITG bij onze werking in zuidelijk Afrika, maar het ITG heeft natuurlijk ook een werking die daar buiten gaat. Ik ben heel blij dat die middelen gestegen zijn van 10.695.000 naar 13.016.000 euro. Op die manier is er een bijkomend deel, waardoor het relatieve aandeel van mijn begroting, hoewel die serieus gestegen is, in dat grotere geheel iets minder geografisch geconcentreerd is. Maar ik hoop dat niemand hier gaat zeggen dat ik de subsidies voor het ITG en het Wetenschappelijk Instituut moet afbouwen. Ik ben blij dat de ministers van Onderwijs en Wetenschapsbeleid die optie wél nemen en ondersteunen.

En dan heb je nog dat pakket van 9,4 miljoen euro vanuit de diverse ministeries. Dat is een historische erfenis, en dat wordt ook met zoveel woorden gezegd in het rapport van 11.11.11: "Er is op dat vlak nog steeds een erfenis uit het verleden, toen de Vlaamse Regering ervan uitging dat ontwikkelingssamenwerking best vanuit de diverse vakdepartementen gebeurde, in plaats van door een gespecialiseerde administratie. Dit leidt nog steeds tot een sterke versnippering van vaak kleine initiatieven." Het gaat dus om een erfenis uit het verleden. Dat gaat over de periode toen u bestuurd, mijnheer Tavernier.

Er gaan in het rapport vier pagina's over ons beleid. Ik zou u tal van positieve commentaren kunnen citeren. De titel alleen al luidt: "Eindelijk een kaderdecreet." Men stelt dus, terecht, heel veel verwachtingen in dat kaderdecreet. Onder het trefwoord 'concentratie' lezen we: "De bilaterale samenwerking verloopt goed geconcentreerd in de drie partnerlanden. Vlaanderen beperkt zich daar tot maximaal twee sectoren per partnerland. In Zuid-Afrika kregen de drie partnerprovincies de mogelijkheid om elk één of twee sectoren te kiezen."

Wij krijgen dus goede punten. Ik wil dan ook absoluut de teneur tegenspreken alsof wij vanwege 11.11.11 gekapitteld worden. Ik ben het met u eens dat er nog vooruitgang kan worden geboekt, maar dat zal niet van vandaag op morgen gebeuren.

Het niet geografisch geconcentreerde deel zal ook kleiner worden naarmate het eigen aandeel van ontwikkelingssamenwerking in mijn portefeuille en die van mijn opvolger zal stijgen. Er zal, zo hoop ik toch,

nog altijd een serieus pakket zijn voor het ITG en het Instituut Ontwikkelingsbeleid. Ik neem aan dat die kredieten niet zullen worden stopgezet. Er zal vanuit LNE wellicht nog altijd ingezet worden op water en tropisch hardhout. In de mate dat de begroting blijft stijgen, zal dat evenwel een relatief kleiner aandeel worden. Maar de progressie is goed.

Mijnheer Tavernier, ik ben het tot slot absoluut oneens met uw stelling dat wij, als Vlaanderen, rekening zouden moeten houden met het Belgische buitenlandse beleid. “Zo niet”, zegt u, “is het een beleid van druppeltjes hier en druppeltjes daar.” Ik betwist dat. Het rapport van 11.11.11 bewijst precies dat wij niet werken met een druppeltje hier en een druppeltje daar en dat wij onze ontwikkelingssamenwerking integendeel op een goede manier concentreren.

Er zijn tal van contacten en afstemmingen met de Belgische overheid, zoals wij dat ook doen met andere donoren. Wanneer we samen op het terrein zitten, zien we dat wij ons op elkaar afstemmen. In onze partnerlanden – Malawi, bijvoorbeeld – zijn we allebei actief, maar we lopen elkaar daar niet voor de voeten. Wij stemmen daar af waar het hoort. Er zijn ook heel wat informele contacten tussen de betrokken ambtenaren. Waar het moet, harmoniseren wij met België, maar zonder dat wij ons beleid afstemmen op het Belgische buitenlandse beleid.

Het Belgische buitenlandse beleid focust bijvoorbeeld op Congo. Gaat u hier verdedigen dat wij ons daarop moeten afstemmen inzake ontwikkelingssamenwerking? U hebt letterlijk gezegd dat ons beleid niet ondergeschikt moet zijn aan, maar wel rekening moet houden met het Belgische buitenlandse beleid. Ik betwist die uitgangspositie, en ik betwist dat dat anders zou leiden tot wat u ‘een druppeltje hier, een druppeltje daar’ noemt. Ons beleid is net niet een druppeltje hier, een druppeltje daar, maar een zeer geconcentreerde inzet van middelen, met goede gevolgen. Wij krijgen daar ook goede rapporten over. Ik laat dat bovendien evalueren door externen. Die consultancy-rapporten zijn hier ook voorwerp van bespreking. Dat is ook in het verleden al gebeurd.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Ik zal mijn repliek beginnen met het punt waarover er echt discussie is, namelijk het laatste. Wat ik bedoel, is dat er ergens een bepaalde coördinatie moet zijn, zodat men elkaar niet voor de voeten loopt en weet waar de ander mee bezig is. Daarom heb ik heel duidelijk gezegd dat het Vlaamse beleid niet ondergeschikt mag zijn aan het Belgische.

Ik neem het voorbeeld van Congo. Als het federale niveau sterk bezig is in Congo, zie ik niet in waarom wij dan ook absoluut in Congo moeten zijn. Dat is niet uw beleid, maar sommigen pleiten daar wel voor.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Tavernier, u hebt het Belgische buitenlandse beleid genoemd. U hebt het niet gehad over het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. U had het enkel over het buitenlandse beleid, wat voor mij helemaal ex absurdo is.

De heer Jef Tavernier: Men moet wel weten waar de andere mee bezig is en als volwassen mensen met elkaar spreken. En ik heb duidelijk ‘niet ondergeschikt’ gezegd. Weet waarmee je bezig bent en stem dat op elkaar af.

Minister Geert Bourgeois: Wij weten van elkaar waar we mee bezig zijn. Ik neem aan dat dat ook zo was toen u minister van Ontwikkelingssamenwerking was, maar dat er toen ook geen geïnstitutionaliseerd overleg was om elkaars opties te bekijken. Wij coördineren waar nodig, en we doen dat ook met andere donoren. In die landen waar we komen, stappen we ook meer en meer in in gezamenlijke structuren zoals de SWAp's en dergelijke, precies om te vermijden dat er een te grote overhead ontstaat voor die landen zelf.

De heer Jef Tavernier: Ik ga akkoord met dat laatste punt, om in de verschillende landen in te stappen in meer coördinatie en overeenkomsten om de overheadkosten te drukken. Ik vind het een goede zaak dat dat meer en meer gebeurt.

Ik wil nog even wijzen op de tweede zin van de schriftelijke versie van mijn interpellatie, die uitdrukkelijk stelt dat er in het rapport van 11.11.11 verschillende positieve punten worden aangehaald. Het is uiteraard niet aan mij om hier een lofzang af te steken op een aantal aspecten van uw beleid. Ik moet wel kijken welke punten volgens mij voor verbetering in aanmerking komen. Uit uw antwoord leid ik af dat u een aantal – soms zelfs historisch gegroeide – zaken onderkent en dat u stelt dat er in de richting van meer coördinatie moet worden gegaan.

Er was één aspect waarvan ik nog niet op de hoogte was. Het lijkt mij een goede zaak dat er bijvoorbeeld via Onderwijs en UNICEF steun gaat naar Malawi en Mozambique. Op die manier gaat men ook impliciet akkoord met de kritiek die in het verleden werd gegeven op het feit dat we in India zaten. In zoverre dat dit op aansturen van uw diensten gebeurd is, is dat mijns inziens een goede zaak. Het is immers niet altijd gemakkelijk om de minister van Onderwijs of zijn departement te sturen.

In het laatste jaar van de vorige regeerperiode probeerde men al om die tanker wat te sturen. Er waren immers al voorontwerpen van kaderdecreet. Na de eerste enthousiaste en wat wilde jaren, heeft men gezegd dat men wat meer moest coördineren. Dat was dus al aan

de gang, en u hebt dat met het kaderdecreet voortgezet. Dat is een goede zaak.

Ik moet u wel een klein beetje tegenspreken als u wat triomfantelijk doet over de cijfers. In de tabel op bladzijde 9 staat heel duidelijk dat we voor Mozambique, Zuid-Afrika, zuidelijk Afrika en Malawi aan 12.736.000 euro komen, en niet aan 18 miljoen euro. Die 18 miljoen betreft de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, maar dat is niet wat naar die drie landen en dat gebied gaat.

Ik denk dat het belangrijk is dat we naar grotere concentratie gaan. Ik denk dat het ook goed is dat u met sommige collega's naar een protocolakkoord gegaan bent. Ik denk dat het nog belangrijker is dat – maar dat zal voor een volgende regering en misschien voor u zijn – in de bevoegdheidsbesluiten aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking een echt coördinerende bevoegdheid wordt gegeven. Dan hebben we structureel iets in handen om de veelvuldige initiatieven wat meer te stroomlijnen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Tavernier werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.
